

ZAKON
O INDUSTRIJSKIM EMISIJAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se mjere za sprečavanje i kontrolu emisija koje nastaju iz industrijskih postrojenja (u daljem tekstu: postrojenje), a mogu imati negativne uticaje na zdravlje ljudi, životnu sredinu ili materijalna dobra i druga pitanja od značaja za integrisano sprečavanje i kontrolu zagađivanja životne sredine, kako bi se postigao visok nivo zaštite zdravlja ljudi i životne sredine u cjelini.

Izuzeci od primjene

Član 2

Ovaj zakon ne primjenjuje se na postrojenja u kojima se obavljaju aktivnosti koje se koriste za istraživanje, razvoj i ispitivanje novih proizvoda i postupaka.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Načela integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja životne sredine

Član 4

Načela integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja životne sredine su:

1) načelo predostrožnosti:

a) svaka aktivnost mora biti sprovedena na način da se: ne prouzrokuje bilo kakvo zagađenje; spriječi ili smanje emisije na samom izvoru zagađivanja koje dovode do zagađenja vazduha, vode, mora ili zemljišta; smanji korišćenje neobnovljivih prirodnih resursa i energije; spriječi ili smanji stvaranje otpada i svede na minimum rizik po zdravlje ljudi, životnu sredinu i materijalna dobra;

b) radi izbjegavanja rizika i opasnosti po životnu sredinu treba primijeniti sve utvrđene preventivne mjere zaštite životne sredine, odnosno korišćenje najbolje dostupnih tehnika, kao i korišćenje proizvoda, opreme i uređaja i primjenu proizvodnih postupaka i sistema održavanja projektovanih parametara postrojenja, koji su najpovoljniji po životnu sredinu;

2) načelo integrisanog pristupa:

a) dozvola mora uzeti u obzir cjelokupni rad postrojenja, uključujući emisije u vazduh, vodu i zemljište, proizvodnju otpada, korišćenje prirodnih sirovina, energetske efikasnost, buku, sprečavanje udesa i remedijaciju lokacije nakon prestanka rada postrojenja;

b) integrisani pristup izdavanja dozvola je usklađen postupak izdavanja dozvole u kom učestvuje više od jednog nadležnog organa koji preduzimaju mjere za efikasan i integrisan pristup ovom postupku;

3) načelo održivog razvoja - u svrhu ostvarivanja održivog razvoja zahtjevi zaštite životne sredine uspostavljeni ovim zakonom i posebnim propisima moraju biti uključeni u pripreme i sprovođenje utvrđenih politika i aktivnosti na svim područjima privrednog i socijalnog razvoja kroz postupak izdavanja dozvola;

4) načelo hijerarhije upravljanja otpadom:

a) hijerarhija upravljanja otpadom predstavlja redosljed prioriteta u praksi upravljanja otpadom koji čine: sprečavanje stvaranja otpada i redukcija, odnosno smanjenje korišćenja resursa i količina i/ili opasnih karakteristika nastalog otpada;

b) ponovna upotreba, odnosno korišćenje proizvoda za istu ili drugu namjenu; reciklaža, odnosno tretman otpada u cilju dobijanja sirovine za proizvodnju istog ili drugog proizvoda; iskorišćavanje, odnosno kompostiranje, povrat energije i drugo;

5) načelo "zagađivač plaća"- pravno i fizičko lice koje je pričinilo štetu u životnoj sredini ili neposrednu opasnost od štete dužno je nadoknaditi troškove nastale zagađivanjem životne sredine kao posljedicu svojih

aktivnosti, koji uključuju troškove za ugrožavanje i rizik po životnu sredinu i troškove uklanjanja štete nanijete životnoj sredini, odnosno vraćanja lokacije u zadovoljavajuće stanje;

6) načelo pristupa informacijama i učešća javnosti - javnost mora imati pristup informacijama koje se odnose na zahtjev za izdavanje dozvole za postrojenja, izradu nacrtu dozvole, rješenju o izdavanju dozvole i o reviziji dozvole, kao i na relevantne podatke dobijene monitoringom, u cilju informisanja javnosti o radu postrojenja i o njihovom mogućem uticaju na životnu sredinu, kako bi se obezbijedila transparentnost postupka izdavanja dozvola.

Značenje izraza

Član 5

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) supstanca je hemijski element i njegova jedinjenja, osim:

- radioaktivnih supstanci,
- genetski modificovanih organizama i mikroorganizama;

2) zagađivanje je direktno ili indirektno, ljudskom djelatnošću izazvano ispuštanje supstanci, vibracija, toplote ili buke u vazduh, vodu ili zemljište koje može biti štetno za zdravlje ljudi ili kvalitet životne sredine, dovodi do štete po materijalna dobra, remeti ili utiče na životnu sredinu ili utiče na druge legitimne oblike korišćenja životne sredine;

3) postrojenje je nepokretna tehnička jedinica u kojoj se obavlja jedna ili više aktivnosti utvrđenih posebnim propisom donesenim na osnovu ovog zakona, kao i druge direktno povezane aktivnosti na istoj lokaciji koje su tehnički povezane sa aktivnostima koje su predmet ovog zakona i odgovarajućih podzakonskih akata koje bi mogle imati uticaj na industrijske emisije i sa njima povezano zagađivanje;

4) postojeće postrojenje je postrojenje koje je pušteno u rad prije stupanja na snagu ovog zakona;

5) emisija je direktno ili indirektno ispuštanje supstanci, vibracija, toplote ili buke iz pojedinačnih ili difuznih izvora u sklopu postrojenja u vazduh, vodu ili zemljište;

6) granična vrijednost emisije je masa emisije izražena u odgovarajućim parametarima, koncentracijama i/ili nivou emisija koje se ne smiju prekoračiti, tokom jednog ili više vremenskih perioda;

7) standard kvaliteta životne sredine je skup zahtjeva koji se moraju dostići u životnoj sredini ili djelovima životne sredine u određenom roku;

8) opšta obavezujuća pravila su granične vrijednosti emisija ili drugi uslovi potrebni za izdavanje dozvole;

9) značajna promjena u radu je promjena u načinu rada, proširenju postrojenja, uključujući i postrojenja za sagorijevanje, spaljivanje ili suspaljivanje otpada, koja mogu imati značajne negativne uticaje na zdravlje ljudi ili na životnu sredinu i kojima se dostižu granične vrijednosti kapaciteta utvrđenih posebnim propisima;

10) najbolje dostupne tehnike su najefikasniji i najnapredniji stepen obavljanja djelatnosti i njihovih metoda rada, koje omogućavaju pogodniju primjenu određene tehnike za postizanje graničnih vrijednosti emisija i drugih uslova dozvole, radi sprečavanja ili smanjenja emisija i uticaja na životnu sredinu u cjelini:

a) tehnike podrazumijevaju tehnologiju koja je korišćena i način na koji je postrojenje projektovano, izgrađeno, održavano, korišćeno i stavljeno van upotrebe;

b) dostupne tehnike su tehnike koje su razvijene za primjenu u odgovarajućem industrijskom sektoru, u ekonomski i tehnički održivim uslovima, uzimajući u obzir troškove i prednosti, bez obzira na to da li su navedene tehnike korišćene ili proizvedene u Crnoj Gori, sve dok su one u razumnoj mjeri dostupne operateru;

c) najbolje je najefikasnije u postizanju visokog nivoa zaštite životne sredine u cjelini, uključujući zdravlje ljudi i zaštitu klime;

11) referentni dokument najbolje dostupnih tehnika je dokument nastao kao rezultat razmjene informacija u skladu s članom 13 Direktive 2010/75/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. novembra 2010. Godine o industrijskim emisijama (integrisano sprječavanje i kontrola zagađenja), sastavljen za utvrđene aktivnosti koji opisuje primijenjene tehnike, sadašnje nivoe emisija i potrošnje, tehnike koje su razmatrane kod određivanja najbolje dostupnih tehnika, zaključke o najbolje dostupnim tehnikama i tehnike u nastajanju;

12) zaključci o najbolje dostupnim tehnikama su dokument koji sadrži djelove referentnog dokumenta o najbolje dostupnim tehnikama kojim se propisuju zaključci o najbolje dostupnim tehnikama, njihov opis, podaci za procjenu njihove primjenljivosti, nivo emisije povezane sa najbolje dostupnim tehnikama, povezani monitoring, povezane nivoe potrošnje i prema potrebi odgovarajuće mjere za remedijaciju lokacije;

13) nivo emisije povezan sa najbolje dostupnim tehnikama je nivo emisija postignut u normalnim uslovima rada pri korišćenju najbolje dostupnih tehnika ili kombinacije najbolje dostupnih tehnika, u skladu sa zaključcima o najbolje dostupnim tehnikama, koji se izražava kao prosjek tokom datog vremenskog perioda, pod posebnim referentnim uslovima;

13a) **nivoi ekoloških performansi povezani sa najboljim dostupnim tehnikama** označavaju raspon nivoa ekoloških performansi koji se postižu u normalnim uslovima rada primjenom najbolje dostupne tehnike ili kombinacije najboljih dostupnih tehnika, kako je opisano u zaključcima o najboljim dostupnim tehnikama;

(13b) **ekološke performanse** označavaju performanse koje se odnose na nivoe potrošnje, efikasnost korišćenja resursa u pogledu materijala, vode i energetskih resursa, ponovnu upotrebu materijala i vode, kao i na nastajanje otpada;

(13v) **referentne vrijednosti** označavaju indikativni raspon nivoa ekoloških performansi povezanih sa najboljim dostupnim tehnikama, koji se koristi kao referentna vrijednost u sistemu upravljanja životnom sredinom.

14) tehnika u nastajanju je nova tehnika za industrijsku aktivnost koja bi, ako se komercijalno razvije, mogla pružiti veći nivo zaštite životne sredine ili jednak nivo zaštite životne sredine, uz veće uštede troškova od postojećih najbolje dostupnih tehnika;

15) operater je svako fizičko ili pravno lice koje upravlja radom ili kontroliše čitavo postrojenje ili dio postrojenja, uključujući i postrojenja za sagorijevanje, spaljivanje i suspaljivanje otpada ili lice koje je ovlašćeno za preduzimanje aktivnosti o tehničkom funkcionisanju postrojenja;

16) javnost je jedno ili više fizičkih ili pravnih lica, grupe, udruženja ili organizacije;

17) zainteresovana javnost je javnost na koju utiče ili bi moglo uticati odlučivanje o životnoj sredini ili ima interes u donošenju odluka o izdavanju dozvole i njihovoj reviziji, pri čemu se smatra da nevladine organizacije koje se bave zaštitom zdravlja ljudi ili životne sredine i ispunjavaju uslove propisane zakonom imaju takav interes;

18) opasne supstance su supstance ili smješe utvrđene zakonom kojim su regulisane hemikalije;

19) izvještaj o postojećem stanju su podaci o stanju zemljišta i podzemnih voda koje su zagađene opasnim supstancama;

20) podzemne vode su sve vode koje su ispod površine tla u zasićenoj zoni i u direktnoj su vezi sa tlom ili podpovršinskim slojem;

21) zemljište je gornji sloj Zemljine kore, smješten između kamene podloge i površine i sastoji se od čestica minerala, organskih supstanci, vode, vazduha i živih organizama;

22) gorivo je čvrsti, tečni ili gasoviti zapaljivi materijal;

23) postrojenje za sagorijevanje je tehnički uređaj u kojem goriva sagorijevaju radi dobijanja toplote;

24) dimnjak je struktura koja sadrži jednu ili više cijevi kroz koje prolaze otpadni gasovi koji se ispuštaju u vazduh;

25) radni sati su vrijeme tokom kojeg postrojenje za sagorijevanje u potpunosti ili djelimično radi i ispušta emisije, odnosno zagađujuće supstance u vazduh, osim perioda uključivanja i isključivanja;

26) stopa odsumporavanja je odnos količine sumpora u određenom vremenskom periodu, koju postrojenje za sagorijevanje ne emituje u vazduh u odnosu na količinu sumpora koja je sadržana u čvrstom gorivu koje se unosi u postrojenje za sagorijevanje i koje je korišćeno u postrojenju u istom vremenskom periodu;

27) domaće čvrsto gorivo je prirodno nastalo čvrsto gorivo izvađeno na lokalnom području koje sagorijeva u postrojenju za sagorijevanje;

28) biomasa su:

a) proizvodi koji sadrže biljne materije iz poljoprivrede ili šumarstva koje se mogu iskoristiti kao gorivo;

b) otpad:

- biljni otpad iz poljoprivrede i šumarstva;
- biljni otpad iz prehrambene industrije, ako se koristi za dobijanje toplotne energije;
- vlaknasti biljni otpad iz proizvodnje primarne celuloze i iz proizvodnje papira iz celuloze, ako je suspaljen na mjestu proizvodnje i ako se koristi za proizvodnju toplotne energije;
- otpad od plute;

- drveni otpad osim drvnog otpada koji može sadržati halogenovana organska jedinjenja ili teške metale kao posljedicu obrade sredstvima za zaštitu drveta ili premazima, uključujući drveni otpad koji potiče iz otpada nastalog gradnjom ili rušenjem;

29) postrojenje za sagorijevanje sa miješanim gorivom je postrojenje koje može koristiti, istovremeno ili kao alternativu, dvije ili više vrsta goriva;

30) gasna turbina je rotirajuća mašina koja pretvara toplotnu energiju u mehanički rad i sastoji se od kompresora, toplotnog uređaja u kojem gorivo sagorijeva kako bi grijalo radnu tečnost i turbine;

31) gasni motor je motor sa unutrašnjim sagorijevanjem koji radi u skladu sa Otto ciklusom i za paljenje goriva koristi iskr (varnicu) ili, u slučaju motora sa više vrsta goriva, sa paljenjem na kompresiju;

32) dizel-motor je motor sa unutrašnjim sagorijevanjem koji radi prema dizelskom ciklusu sa kompresionim paljenjem;

33) postrojenje za spaljivanje otpada je nepokretna ili pokretna tehnička jedinica i oprema namijenjena termičkoj obradi otpada, sa iskorišćavanjem dobijene toplote ili bez iskorišćavanja, koja je proizvedena sagorijevanjem, spaljivanjem otpada oksidacijom, kao i ostalim postupcima termičke obrade, kao što su piroliza, gasifikacija ili plazma postupak, ako se supstance nastale obradom kasnije spaljuju;

34) postrojenje za suspaljivanje otpada je nepokretna ili pokretna tehnička jedinica čija je glavna svrha proizvodnja energije ili proizvodnja materijalnih proizvoda, a koja koristi otpad kao redovno ili dodatno gorivo i u kojoj otpad podliježe termičkoj obradi za potrebe odlaganja putem spaljivanja otpada oksidacijom kao i drugim postupcima termičke obrade kao što su piroliza, gasifikacija ili plazma postupak, ako se supstance nastale obradom kasnije spaljuju;

35) nominalni kapacitet je zbir kapaciteta spaljivanja za peći od kojih se sastoji postrojenje za spaljivanje otpada ili postrojenje za suspaljivanje otpada uzimajući u obzir kaloričnu vrijednost otpada, izraženu u količini spaljenog otpada po satu;

36) dioksini i furani su polihlorovani dibenzo-p-dioksini i dibenzofurani;

37) organska jedinjenja su jedinjenja koja sadrže najmanje jedan atom ugljenika i jedan ili više atoma: vodonika, halogenih elemenata, kiseonika, sumpora, fosfora, silicijuma ili azota, osim ugljenikovih oksida i neorganskih karbonata i bikarbonata;

38) isparljiva organska jedinjenja su organska jedinjenja kao i frakcije kreozota, koji pri 293,15 K imaju napon pare od 0,01 kPa ili više, ili imaju odgovarajuću isparljivost u određenim uslovima korišćenja;

39) organski rastvarač je isparljivo organsko jedinjenje koje se koristi:

a) samo ili u kombinaciji sa drugim agensima i bez podvrgavanja hemijskoj promjeni, za rastvaranje sirovina, proizvoda ili otpadnih materija;

b) kao agens za čišćenje i rastvaranje zagađujućih supstanci;

c) kao razređivač;

d) kao sredstvo za disperziju;

e) kao regulator viskoziteta;

f) kao regulator površinskog napona;

g) kao plastifikator;

h) kao konzervans.

40) ostatak je tečni ili čvrsti otpad koji je proizvelo postrojenje za spaljivanje otpada ili postrojenje za suspaljivanje otpada.

41) novi proizvodi koji sadrže živu su proizvodi koji sadrže živu, a koji se nijesu proizvodili prije 1. januara 2018. godine;

42) primarno vađenje žive je rudarstvo u kojem je osnovni traženi materijal živa;

43) premaz je smješa, uključujući sve organske rastvarače ili smješe koje sadrže organske rastvarače potrebne za njegovu pravilnu primjenu, koji se koristi za dobijanje filma koji ima dekorativni, zaštitni ili drugi funkcionalni efekat na površinu;

44) otpadni gas je gas koji sadrži isparljiva organska jedinjenja ili druge zagađujuće materije iz dimnjaka ili opreme za smanjivanje emisije u vazduh;

45) fugalne emisije su sve emisije isparljivih organskih jedinjenja u vazduh, zemljište i vodu, koje se ne nalaze u otpadnim gasovima, kao i rastvarača koji se nalaze u bilo kojem proizvodu;

46) ukupne emisije su zbir fugalnih emisija i emisija u otpadnim gasovima;

- 47) ljepilo (adheziv) je smješa, uključujući organske rastvarače ili smješe koje sadrže organske rastvarače potrebne za pravilno korišćenje za spajanje pojedinih dijelova proizvoda;
- 48) štamparska boja (mastilo) je smješa, uključujući sve organske rastvarače ili smješe koje sadrže organske rastvarače potrebne za njihovo pravilno korišćenje za preslikavanje teksta ili slika na površinu;
- 49) lak je prozirni premaz;
- 50) potrošnja je ukupan godišnji unos organskih rastvarača u postrojenje koje koristi organske rastvarače, od kojeg se oduzimaju sva isparljiva organska jedinjenja koja se regenerišu za ponovnu upotrebu;
- 51) unos je količina organskih rastvarača i njihova količina u smjesama koje se koriste prilikom obavljanja aktivnosti, uključujući i rastvarače koji su reciklirani u i van postrojenja koje koristi organske rastvarače, a koji se uračunavaju svaki put kada se koriste za obavljanje aktivnosti;
- 52) ponovna upotreba organskih rastvarača je upotreba organskih rastvarača regenerisanih iz postrojenja za tehničku ili komercijalnu namjenu, uključujući i korišćenje kao gorivo, osim odlaganja regenerisanog organskog rastvarača kao otpada;
- 53) kontrolisani uslovi su uslovi u kojima postrojenje radi na način da se isparljiva organska jedinjenja, koja se oslobađaju usljed aktivnosti, skupljaju i ispuštaju na kontrolisan način kroz dimnjak ili opremu za smanjivanje emisija, zbog čega nijesu u potpunosti fugitivni;
- 54) uključivanje i isključivanje je postupak kojim se neka aktivnost, oprema ili rezervoar pokreće ili zaustavlja, odnosno dovodi u stanje rada ili mirovanja, osim redovnih oscilacija tokom obavljanja aktivnosti;
- 54a) živina su ptice koje se uzgajaju ili drže u zatočeništvu radi proizvodnje mesa, jaja za ishranu ljudi ili drugih proizvoda, obnavljanja populacije pernate divljači ili uzgoja ptica koje se koriste za proizvodnju i obnavljanje populacije pernate divljači;
- 54b) uslovno grlo je standardna mjerna jedinica koja omogućava objedinjavanje različitih kategorija stoke radi njihovog poređenja i izračunava se primjenom koeficijenata za pojedine kategorije stoke.
- 54v) obezbjeđivanje usklađenosti su mehanizmi za obezbjeđivanje usklađenosti koji obuhvataju tri vrste mjera: podsticanje usklađenosti, praćenje usklađenosti i naknadno postupanje i izvršenje.

II. INTEGRISANA DOZVOLA

Vrste aktivnosti i postrojenja

Član 6

Postrojenja mogu otpočeti obavljanje aktivnosti samo na osnovu integrisane dozvole (u daljem tekstu: dozvola).

Vrste aktivnosti i postrojenja sa kapacitetima u okviru svake vrste aktivnosti za koje se izdaje dozvola određuju se propisom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Dozvola

Član 7

Dozvola se izdaje za:

- 1) puštanje u rad novog postrojenja ili njegovog dijela;
- 2) rad i značajne izmjene u radu, odnosno funkcionisanje postojećeg postrojenja.

Dozvolom se propisuju mjere zaštite zemljišta, vazduha, vode i mora u zavisnosti od lokacije, u skladu sa najbolje dostupnim tehnikama, u zavisnosti od tehnoloških procesa.

Dozvolom se odobrava rad čitavog postrojenja ili njegovog dijela.

Dozvola se izdaje na period do deset godina za jedno postrojenje ili više postrojenja ili dijelova postrojenja koji se nalaze na istoj lokaciji.

Ako se dozvola izdaje za dva ili više postrojenja, dozvolom se utvrđuju uslovi za svako postrojenje posebno.

Dozvolu izdaje organ uprave nadležan za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: organ uprave).

Zahtjev za izdavanje dozvole

Član 8

Dozvola se izdaje na zahtjev operatera.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o:

- 1) operateru;
- 2) postrojenju:
 - lokaciji na kojoj se nalazi postrojenje, naziv lokacije, uključujući i podatke o katastarskoj parceli,
 - vrsti aktivnosti koja se obavlja u postrojenju;
- 3) sirovinama i pomoćnom materijalu, drugim materijama i energiji koja se koristi u postrojenju ili se u njemu stvara;
- 4) zagađujućim supstancama koje se stvaraju u postrojenju prilikom obavljanja aktivnosti;
- 5) izvorima emisija koje potiču iz postrojenja;
- 6) karakteristikama lokacije na kojoj se postrojenje nalazi;
- 7) izvještaju o postojećem stanju iz člana 29 ovog zakona, za nova postrojenja, i postojeća postrojenja ako postoji;
- 8) prirodi i količini emisija koje iz postrojenja dopijeva u vodu, vazduh i zemljište;
- 9) identifikovanim značajnim uticajima emisija na životnu sredinu i mogućnosti uticaja na veću udaljenost;
- 10) tehnologiji i drugim tehnikama kojima se sprečavaju ili, ako to nije moguće, smanjuju emisije;
- 11) najbolje dostupnim tehnikama koje operater aktivnosti novog ili postojećeg postrojenja primjenjuje ili planira da primijeni radi sprečavanja ili smanjenja zagađivanja;
- 12) mjerama za smanjenje stvaranja i uklanjanje otpada koji nastaje prilikom obavljanja aktivnosti postrojenja;
- 13) mjerama za efikasno korišćenje energije;
- 14) načinu monitoringa emisija iz postrojenja u životnu sredinu;
- 15) alternativnim tehnologijama, tehnikama i mjerama koje operater ima namjeru da sprovede;
- 16) drugim mjerama čije preduzimanje se planira u skladu sa propisima.

Pored podataka iz stava 1 ovog člana operater je dužan da organu uprave podnese i netehnički prikaz podataka na kojima se zahtjev zasniva.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se u pisanom i elektronskom obliku.

Bliži sadržaj i način podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za izdavanje dozvole

Član 9

Uz zahtjev za izdavanje dozvole prilaže se sljedeća dokumentacija:

- 1) glavni projekat za postrojenje;
- 2) izvještaj o posljednjem tehničkom pregledu;
- 3) plan vršenja monitoringa, rezultate mjerenja zagađivanja elemenata životne sredine i drugih parametara u toku trajanja probnog rada;
- 4) plan upravljanja otpadom na koji je izdata saglasnost nadležnog organa;
- 5) plan mjera za efikasno korišćenje energije;
- 6) plan prevencije od udesa i posljedica nastalih od udesa;
- 7) saglasnost na plan zaštite od udesa u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita životne sredine;
- 8) dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte u skladu sa posebnim propisom;
- 9) plan mjera za zaštitu životne sredine poslije prestanka rada i zatvaranja postrojenja;
- 10) dokaz o pravu korišćenja prirodnih bogatstava;
- 11) izvještaj o postojećem stanju, ukoliko je to moguće;
- 12) ovjerena izjava kojom se potvrđuje da su informacije sadržane u zahtjevu tačne, potpune i dostupne javnosti.

Pored dokumentacije iz stava 1 ovog člana, dostavlja se za:

- 1) nova postrojenja - saglasnost na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu i elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu;
- 2) postojeća postrojenja - plan mjera zaštite životne sredine i program mjera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti propisanim uslovima.

Izvršetak iz stava 1 tačka 11 ovog člana sadrži podatke potrebne za utvrđivanje stanja zemljišta i podzemnih voda, kako bi se moglo izvršiti kvantifikovano poređenje sa stanjem tokom i nakon konačnog prestanka aktivnosti postrojenja.

Ako postupak procjene uticaja na životnu sredinu nije obavezan u skladu sa posebnim propisom, nadležni organi koji sarađuju u postupku izdavanja dozvole utvrđuju standard kvaliteta životne sredine i prihvatljivosti za vazduh, vodu, more ili zemljište.

Bližu sadržinu programa mjera iz stava 2 tačka 2 ovog člana propisuje Vlada.

Tajnost i dostupnost podataka

Član 10

Operater prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole, može zahtijevati da se za pojedine podatke u zahtjevu, odredi stepen tajnosti u skladu sa zakonom.

Podatke za koje se odredi stepen tajnosti, organ uprave je dužan da čuva u skladu sa zakonom.

Postupanje po zahtjevu za izdavanje dozvole

Član 11

Organ uprave nakon prijema urednog zahtjeva za izdavanje dozvole, vrši provjeru podataka i informacija sadržanih u zahtjevu, kao i dokumentacije koja je priložena uz zahtjev.

Obavješćavanje zainteresovanih organa, organizacija i javnosti

Član 12

Podneseni zahtjev za izdavanje dozvole organ uprave je dužan da objavi na internet stranici i obavijesti zainteresovane organe, organizacije i javnost u roku od pet dana od dana prijema urednog zahtjeva za izdavanje dozvole.

Organ uprave, na zahtjev zainteresovanih organa, organizacija i javnosti, dužan je da dostavi kopiju zahtjeva i omogući uvid u dokumentaciju koja je priložena uz zahtjev, u roku od pet dana od dana prijema tog zahtjeva.

Zainteresovani organi, organizacije i javnost mogu dostaviti mišljenja organu uprave, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana.

Nacrt dozvole

Član 13

Organ uprave dužan je da nacrt dozvole izradi u roku od 45 dana od dana prijema urednog zahtjeva za izdavanje dozvole i nacrt dozvole objavi na internet stranici.

Organ uprave dužan je da o nacrtu dozvole i mogućnosti uvida u dokumentaciju obavijesti zainteresovane organe, organizacije i javnost i da na njihov zahtjev dostavi kopiju nacrt dozvole u roku od pet dana od dana prijema zahtjeva.

Zainteresovani organi, organizacije i javnost mogu dostaviti mišljenja na nacrt dozvole, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 2 ovog člana.

Organ uprave prije izdavanja dozvole može obaviti dodatne konsultacije sa nadležnim organima i/ili operaterom o primjedbama zainteresovanih organa, organizacija i javnosti na nacrt dozvole.

Organ uprave podnijeti zahtjev, nacrt dozvole sa priloženom dokumentacijom i mišljenjima zainteresovanih organa, organizacija i javnosti datih na nacrt dozvole, dostavlja stručnoj komisiji u roku od pet dana od dana isteka roka iz stava 3 ovog člana, radi davanja mišljenja za izdavanje dozvole.

Stručna komisija

Član 14

Stručnu komisiju (u daljem tekstu: komisija) obrazuje organ uprave.

Aktom o obrazovanju komisije određuje se broj članova, sastav i druga pitanja od značaja za rad komisije.

Predsjednik komisije imenuje se iz reda zaposlenih u organu uprave.

Za članove komisije mogu biti imenovana lica sa završenim VIII nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija odgovarajućeg smjera obrazovanja iz reda:

- zaposlenih u organu uprave;

- zaposlenih u drugim organima i organizacijama;
- nezavisnih stručnjaka.

Članovi komisije ne mogu biti lica koja su:

- učestvovala u izradi elaborata procjene uticaja na životnu sredinu koji je predmet ocjene;
- osnivač pravnog lica ili preduzetnik koji je izradio elaborat procjene uticaja na životnu sredinu ili zaposleni kod tih lica;
- osnivač i/ili zaposleni kod operatera;
- bračni supružnici, krvni srodnici do četvrtog stepena srodstva i srodnici po tazbini do drugog stepena srodstva lica.

Troškove za rad komisije snosi operater.

Visinu troškova za rad komisije u zavisnosti od vrste i složenosti postrojenja za koje se izdaje dozvola, određuje organ uprave, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Razmatranje nacrta dozvole

Član 15

Nakon prijema dokumentacije iz člana 13 stav 5 ovog zakona komisija vrši njihovu analizu, kao i analizu mišljenja pribavljenih u postupku razmjene informacija i konsultacija o prekograničnom uticaju iz člana 31 ovog zakona.

Radu komisije može prisustvovati operater ili lice koje on ovlasti.

Komisija analizira dokumentaciju i razmatra:

- 1) elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu i saglasnost na elaborate;
- 2) uticaj rada postrojenja na životnu sredinu;
- 3) primjenu najbolje dostupne tehnike;
- 4) očekivane ekonomske i socijalne posljedice i promjene stanja životne sredine na konkretnoj lokaciji, kao i očekivane posljedice na život i zdravlje stanovništva;
- 5) dokumentaciju iz člana 9 ovog zakona;
- 6) pribavljene potvrde organa određene posebnim propisima;
- 7) ocjenu uslova iz nacrta dozvole.

Ako je podniet zahtjev za izdavanje dozvole zbog značajnih promjena u radu postrojenja, komisija razmatra dostavljenu dokumentaciju koja se odnosi na planiranu izmjenju i uslove iz postojeće dozvole.

Komisija je dužna da u roku od 45 dana od dana prijema nacrta dozvole sačini izvještaj sa ocjenom uslova utvrđenih u nacrtu dozvole, koji sadrži podatke o licima koja su učestvovala u radu komisije, dokumentaciji i drugim relevantnim podacima koji su razmatrani.

Odlučivanje

Član 16

Organ uprave je dužan da izda dozvolu na osnovu zahtjeva, priložene dokumentacije, kao i izvještaja sa ocjenom uslova utvrđenih u nacrtu dozvole, u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvještaja iz člana 15 stav 5 ovog zakona.

Organ uprave rješenjem odlučuje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahtjeva.

Organ uprave odbiće zahtjev za izdavanje dozvole ako:

- 1) postrojenje za obavljanje aktivnosti ne ispunjava propisane uslove;
- 2) na osnovu podataka i dokumentacije sadržanih u zahtjevu, nijesu ispunjeni uslovi za primjenu propisanih standarda životne sredine;
- 3) zahtjev sadrži netačne podatke koji su od uticaja za izdavanje dozvole.

Organ uprave rješenje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahtjeva dostavlja operateru i obavještava druge zainteresovane organe, organizacije i javnost u roku od osam dana od dana donošenja rješenja, a rješenje o izdavanju dozvole, uključujući primjerak dozvole, kao i sve naknadne izmjene dozvole, objavljuje na svojoj internet stranici.

Protiv rješenja organa uprave iz stava 4 ovog člana, može se podnijeti žalba Ministarstvu.

Sadržaj dozvole

Član 17

Dozvolom se u zavisnosti od prirode aktivnosti i njihovog uticaja na životnu sredinu, utvrđuju uslovi za rad postrojenja i obaveze operatera.

Dozvola sadrži:

- 1) granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci;
- 2) mjere kojima se obezbjeđuje zaštita zemljišta i podzemnih voda;
- 3) mjere koje se odnose na upravljanje otpadom nastalim u postrojenju;
- 4) način sprovođenja monitoringa emisija;
- 5) mjere za smanjenje prekograničnog zagađenja na najmanju moguću mjeru;
- 6) rokove za dostavljanje rezultata monitoringa nadležnim organima uprave;
- 7) zahtjeve redovnog održavanja i kontrolu mjera preduzetih radi sprečavanja emisija;
- 8) mjere koje će se sprovoditi tokom redovnih i vanrednih uslova rada, uključujući pokretanje i zaustavljanje postrojenja, kvarove, ispuštanja, trenutne prekide rada postrojenja i konačnog prestanka rada postrojenja i način uklanjanja postrojenja prema daljoj namjeni postrojenja.

Granične vrijednosti iz stava 2 tačka 1 ovog člana mogu se dopuniti ili zamijeniti ekvivalentnim parametrima ili tehničkim mjerama, koje osiguravaju visok nivo zaštite životne sredine.

Obrazac dozvole i listu zagađujućih supstanci iz stava 2 tačka 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Uslovi koji se utvrđuju dozvolom

Član 18

Dozvolom se utvrđuju uslovi na osnovu zaključaka o najbolje dostupnim tehnikama.

Ako standardi kvaliteta životne sredine zahtijevaju strožije uslove od onih koji se mogu postići primjenom najbolje dostupnih tehnika, dozvolom se utvrđuju dodatne mjere radi smanjenja doprinosa tog postrojenja zagađenju na predmetnom području.

Ako su dozvolom utvrđeni dodatni uslovi iz stava 2 ovog člana, organ uprave procjenjuje uticaj tih uslova na koncentraciju predmetnih zagađujućih materija u životnoj sredini na koju emisije utiču.

Ako emisije zagađujućih materija iz postrojenja imaju mjerljiv uticaj na životnu sredinu, operater je dužan da vrši monitoring koncentracije predmetnih zagađujućih materija u životnoj sredini na koju emisije utiču i rezultate monitoringa dostavlja organu uprave.

Kriterijume za određivanje najbolje dostupnih tehnika propisuje Ministarstvo.

Zaključke o najbolje dostupnim tehnikama prevodi i objavljuje Ministarstvo na svojoj internet stranici.

Granične vrijednosti emisija, ekvivalentni parametri i tehničke mjere

Član 19

Organ uprave dozvolom utvrđuje najstrožije ostvarive granične vrijednosti emisija primjenom najboljih dostupnih tehnika u postrojenju, uzimajući u obzir cjelokupan raspon nivoa emisija povezanih sa najboljim dostupnim tehnikama, tako da u normalnim uslovima rada emisije ne prelaze nivoe emisija utvrđene u relevantnim zaključcima o najboljim dostupnim tehnikama.

Granične vrijednosti emisija iz stava 1 ovog člana utvrđuju se na osnovu procjene operatera cjelokupnog raspona nivoa emisija povezanih sa najboljim dostupnim tehnikama, koja sadrži analizu mogućnosti postizanja najstrožih vrijednosti unutar tog raspona i prikaz najboljih ukupnih ekoloških performansi koje postrojenje može postići primjenom najboljih dostupnih tehnika opisanih u zaključcima o najboljim dostupnim tehnikama, uzimajući u obzir moguće uticaje na različite komponente životne sredine.

Granične vrijednosti emisija iz stava 1 ovog člana određuju se:

- utvrđivanjem granične vrijednosti emisija koje ne smiju prelaziti nivoe emisija utvrđene u skladu sa najbolje dostupnim tehnikama i zaključcima; ili
- utvrđivanjem graničnih vrijednosti emisija koje se u pogledu prosječnih vrijednosti za određeni vremenski period ili u pogledu referentnih uslova, razlikuju od graničnih vrijednosti iz alineje 1 ovog stava, ali ne smiju dovesti do njihovih prekoračenja.

Operater je dužan da rezultate mjerenja dostavlja jednom godišnje organu uprave, koji provjerava da li su prekoračeni nivoi emisija utvrđeni u skladu sa najbolje dostupnim tehnikama i zaključcima.

Prilikom utvrđivanja graničnih vrijednosti emisija za indirektno ispuštanje zagađujućih materija u vode može se uzeti u obzir efekat postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda koje se nalazi izvan postrojenja, pod uslovom da se

time ne povećava nivo zagađenja životne sredine, da je obezbijeđen jednak nivo zaštite životne sredine u cjelini i da operater, nakon konsultacija sa operaterom postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, obezbijedi da:

- indirektno ispuštanje ne ugrožava ispunjavanje uslova utvrđenih dozvolom za postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, odnosno posebnom dozvolom izdatom u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje komunalnim otpadnim vodama;
- ispuštene zagađujuće materije ne ometaju rad postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda niti mogućnost ponovnog iskorišćavanja resursa iz toka otpadnih voda;
- ispuštene zagađujuće materije ne ugrožavaju zdravlje zaposlenih koji rade na sistemima za sakupljanje i u postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda;
- je postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda projektovano i opremljeno za smanjenje ispuštanja tih zagađujućih materija;
- se ukupno opterećenje zagađujućim materijama koje se ispuštaju u vode ne povećava u odnosu na opterećenje koje bi nastalo da su emisije iz postrojenja usklađene sa graničnim vrijednostima emisija utvrđenim za direktno ispuštanje, ne dovodeći u pitanje dodatne mjere iz člana 18 stav 2 ovog zakona.

Izuzete od primjene nivoa emisija

Član 20

Izuzetno od člana 19 ovog zakona, organ uprave može, na osnovu mišljenja komisije, dozvolom utvrditi više granične vrijednosti emisija ako bi postizanje nivoa emisija povezanih sa najboljim dostupnim tehnikama dovelo do nesrazmjerno visokih troškova u odnosu na koristi za životnu sredinu, zbog:

- geografskog položaja ili uslova životne sredine na lokaciji postrojenja; ili
- tehničkih karakteristika postrojenja.

Granične vrijednosti emisija utvrđene u skladu sa stavom 1 ovog člana ne smiju prelaziti granične vrijednosti emisija utvrđene propisom iz stava 9 ovog člana.

Organ uprave u prilogu dozvole navodi razloge za odobravanje izuzeća iz stava 1 ovog člana, rezultate procjene nesrazmjernosti troškova u odnosu na koristi za životnu sredinu i obrazloženje utvrđenih uslova.

Izuzeće iz stava 1 ovog člana može se odobriti samo u skladu sa propisanim kriterijumima za odobravanje izuzeća.

Operater je dužan da, radi odobravanja izuzeća iz stava 1 ovog člana, dostavi procjenu uticaja izuzeća na koncentraciju predmetnih zagađujućih materija u životnoj sredini na koju emisije utiču.

Ako procjena iz stava 5 ovog člana pokaže da izuzeće ima mjerljiv uticaj na životnu sredinu, operater je dužan da vrši monitoring koncentracije predmetnih zagađujućih materija u životnoj sredini na koju emisije utiču.

Izuzeće iz stava 1 ovog člana može se odobriti samo ako se njime ne prouzrokuje značajno zagađenje, ako se obezbjeđuje visok nivo zaštite životne sredine u cjelini i ako se ne ugrožava postizanje standarda kvaliteta životne sredine iz člana 18 stav 2 ovog zakona.

Organ uprave preispituje opravdanost izuzeća iz stava 1 ovog člana najmanje jednom u četiri godine, odnosno prilikom revizije dozvole ako se revizija vrši prije isteka četiri godine od dana odobravanja izuzeća.

Kada se u postupku izdavanja ili revizije dozvole predlaže odobravanje izuzeća iz stava 1 ovog člana, zainteresovanim organima, organizacijama i javnosti obezbjeđuje se učešće u postupku u skladu sa čl. 12 i 13 ovog zakona.

Granične vrijednosti emisija, kriterijume za odobravanje izuzeća, metodologiju za procjenu nesrazmjernosti troškova primjene zaključaka o najboljim dostupnim tehnikama u odnosu na koristi za životnu sredinu, tehničke mjere, zahtjeve i način monitoringa, metode monitoringa i mjerenja i zahtjeve za obezbjeđivanje kvaliteta monitoringa propisuje Ministarstvo.

Podsticanje razvoja i primjene novih tehnika

Član 20a

Ministarstvo, kada je to primjereno, podstiče razvoj i primjenu novih tehnika, naročito ako su te tehnike utvrđene u zaključcima o najboljim dostupnim tehnikama, referentnim dokumentima o najboljim dostupnim tehnikama ili nalazima centra Evropske unije nadležnog za inovacije u oblasti industrijske transformacije i emisija.

Emisije gasova sa efektom staklene baste

Član 21

Dozvolom se ne utvrđuju granične vrijednosti emisija sa efektom staklene bašte, ako su emisije tih gasova iz postrojenja usklađene sa graničnim vrijednostima utvrđenim posebnim propisima.

Obaveze operatera

Član 22

Operater je dužan da:

- preduzme sve potrebne mjere radi sprečavanja zagađivanja životne sredine;
- primjenjuje najbolje dostupne tehnike;
- ne uzrokuje znatnije zagađenje životne sredine;
- ne stvara ili da proizvodnju otpada smanji na najmanju moguću mjeru;
- otpad koji je proizveo u postrojenju pripremi za ponovnu upotrebu, reciklažu, preradu, odnosno odlaganje na način kojim se izbjegavaju ili smanjuju uticaji na životnu sredinu;
- efikasno koristi energiju;
- uspostavi sistem upravljanja životnom sredinom u skladu sa članom 23 ovog zakona;
- preduzme mjere, radi sprečavanja udesa i njihovih posljedica;
- preduzme mjere, radi sprečavanja zagađenja životne sredine i lokaciju postrojenja vrati u odgovarajuće stanje po prestanku rada postrojenja.

Sistem upravljanja životnom sredinom

Član 23

Operater je dužan da za svako postrojenje uspostavi i primjenjuje sistem upravljanja životnom sredinom, u skladu sa relevantnim zaključcima o najboljim dostupnim tehnikama.

Sistem upravljanja životnom sredinom iz stava 1 ovog člana naročito obuhvata:

- 1) ciljeve politike zaštite životne sredine radi kontinuiranog poboljšavanja ekoloških performansi i bezbjednosti postrojenja, uključujući mjere za sprečavanje nastajanja otpada, optimizaciju korišćenja resursa i energije i ponovne upotrebe vode, kao i sprečavanje ili smanjenje upotrebe ili emisija opasnih supstanci;
- 2) ciljeve i pokazatelje učinka u odnosu na značajne aspekte životne sredine, uzimajući u obzir referentne vrijednosti utvrđene u relevantnim zaključcima o najboljim dostupnim tehnikama;
- 3) rezultate energetskog pregleda, odnosno podatke o primjeni sistema upravljanja energijom i mjere za sprovođenje preporuka, ako je za postrojenje propisana obaveza sprovođenja energetskog pregleda ili primjene sistema upravljanja energijom;
- 4) popis opasnih supstanci prisutnih u postrojenju ili koje se iz njega emituju, procjenu rizika njihovog uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu i analizu mogućnosti njihove zamjene bezbjednijim alternativama ili smanjenja njihove upotrebe ili emisija;
- 5) mjere za ostvarivanje ciljeva zaštite životne sredine i sprečavanje rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu, uključujući, prema potrebi, korektivne i preventivne mjere;
- 6) plan transformacije na čistu, cirkularnu i klimatski neutralnu industriju.

Nivo detaljnosti sistema upravljanja životnom sredinom mora biti primjeren prirodi, obimu i složenosti postrojenja i mogućim uticajima postrojenja na životnu sredinu.

Ako su pojedini elementi sistema upravljanja životnom sredinom iz stava 2 ovog člana utvrđeni u skladu sa drugim propisima i ispunjavaju uslove iz ovog člana, operater može u sistemu upravljanja životnom sredinom uputiti na dokumente koji sadrže te elemente.

Operater je dužan da relevantne informacije iz sistema upravljanja životnom sredinom učini dostupnim javnosti na internetu, bez naknade i bez obaveze registracije korisnika, osim informacija za koje je pristup ograničen u skladu sa zakonom.

Operater je dužan da periodično preispituje sistem upravljanja životnom sredinom radi obezbjeđivanja njegove kontinuirane primjerenosti, adekvatnosti i djelotvornosti.

Operater je dužan da obezbijedi provjeru sistema upravljanja životnom sredinom najmanje jednom u tri godine od strane akreditovanog tijela za ocjenjivanje usaglašenosti ili akreditovanog ili licenciranog verifikatora zaštite životne sredine.

Bliži sadržaj sistema upravljanja životnom sredinom, relevantne informacije koje se objavljuju, način njihovog objavljivanja i način provjere sistema propisuje Ministarstvo.

Obaveze operatera nakon izdavanja dozvole

Član 24

Operater za čije je postrojenje izdata dozvola, dužan je da:

- organu uprave dostavlja podatke o rezultatima monitoringa emisija u zemljište, vazduh, vode, more i ostale segmente životne sredine u skladu sa dozvolom;
- omogućiti uzimanje uzoraka i uvid u svu dokumentaciju potrebnu za vršenje inspekcijskog nadzora;
- bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata, prijavi svaki nepredviđeni događaj u postrojenju koji bitno utiče na životnu sredinu ekološkoj inspekciji i inspekciji nadležnoj u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuje nadzor pojedinih segmenata životne sredine.

Podaci iz stava 1 alineja 1 ovog člana dostavljaju se organu uprave najkasnije do 1. marta tekuće za prethodnu godinu.

O planiranoj promjeni u radu postrojenja koja može imati posljedice po životnu sredinu operater je dužan da prije njenog sprovođenja, pisanim putem obavijesti organ uprave i dostavi detaljan opis planirane promjene najkasnije 15 dana prije planirane promjene.

Organ uprave je dužan da bez odlaganja razmotri obavještenje iz stava 3 ovog člana i, prema potrebi, zahtijeva od operatera da podnese zahtjev za:

- izdavanje dozvole za postrojenje u cijelosti ili za dio postrojenja u kojem namjerava da obavi planiranu promjenu, ili
- reviziju izdate dozvole.

Operater je dužan da prije sprovođenja značajne promjene u radu postrojenja pribavi dozvolu u skladu sa ovim zakonom.

Operater ne smije onemogućavati ili ometati vršenje inspekcijskog nadzora.

Postupanje operatera u slučaju udesa koji značajno utiče na životnu sredinu

Član 25

U slučaju nezgode ili udesa koji može značajno uticati na životnu sredinu operater je dužan da:

- bez odlaganja obavijesti organ uprave i nadležnu inspekciju;
- bez odlaganja preduzme mjere za smanjivanje posljedica za životnu sredinu i za sprečavanje daljih mogućih nezgoda ili udesa;
- odmah preduzme mjere koje odrede nadležni organi kako bi se smanjile posljedice za životnu sredinu i spriječile moguće dalje nezgode ili udesi.

U slučaju zagađenja koje utiče na resurse vode za piće, uključujući prekogranične resurse, ili na infrastrukturu za otpadne vode u slučaju indirektnog ispuštanja, organ uprave obavještava pogođene operatere sistema za vodosnabdijevanje i upravljanje otpadnim vodama o mjerama preduzetim radi sprečavanja nastanka štete po zdravlje ljudi i životnu sredinu usljed tog zagađenja ili otklanjanja nastale štete.

Postupanje u slučaju neusklađenosti rada postrojenja sa dozvolom

Član 26

Nadležni organi preduzimaju potrebne mjere radi obezbjeđivanja usklađenosti rada postrojenja sa uslovima iz dozvole, uključujući mjere za podsticanje i praćenje usklađenosti i sprovođenje obaveza fizičkih i pravnih lica utvrđenih ovim zakonom.

Ako rad postrojenja nije usklađen sa uslovima iz dozvole, operater je dužan da bez odlaganja:

- obavijesti organ uprave i nadležnu inspekciju;
- preduzme mjere potrebne kako bi rad postrojenja uskladio sa uslovima iz dozvole u najkraćem mogućem roku;
- preduzme i dodatne mjere koje odredi organ uprave kako bi uskladio rad postrojenja sa uslovima iz dozvole.

Ako kršenje uslova dozvole predstavlja neposrednu opasnost po zdravlje ljudi ili prijeti da prouzrokuje neposredan značajan štetan uticaj na životnu sredinu, nadležna inspekcija bez odlaganja obustavlja rad postrojenja

ili njegovog dijela dok se rad postrojenja ne uskladi sa uslovima iz dozvole u skladu sa stavom 2 tač. 2 i 3 ovog člana.

Ako kontinuirano kršenje uslova dozvole predstavlja opasnost po zdravlje ljudi ili prouzrokuje značajan štetan uticaj na životnu sredinu, a operater nije preduzeo mjere potrebne za usklađivanje rada postrojenja utvrđene u izvještaju o inspeksijskom nadzoru, nadležna inspekcija može obustaviti rad postrojenja ili njegovog dijela dok se rad postrojenja ne uskladi sa uslovima iz dozvole.

Mjere obustave rada iz st. 3 i 4 ovog člana izvršavaju se bez odlaganja.

Ako neusklađenost rada postrojenja sa uslovima iz dozvole utiče na resurse vode za piće, uključujući prekogranične resurse, ili na infrastrukturu za otpadne vode u slučaju indirektnog ispuštanja, organ uprave obavještava operatere sistema za vodosnabdijevanje i upravljanje otpadnim vodama, kao i nadležne organe odgovorne za sprovođenje relevantnih propisa u oblasti životne sredine, o toj neusklađenosti i mjerama preduzetim radi sprečavanja nastanka štete po zdravlje ljudi i životnu sredinu ili otklanjanja nastale štete.

Revizija dozvole

Član 27

Revizija dozvole obavezno se vrši svakih pet godina od njenog izdavanja, odnosno posljednje revizije.

Organ uprave je dužan da u roku od četiri godine od dana objavljivanja zaključaka o najboljim dostupnim tehnikama koji se odnose na glavnu djelatnost postrojenja, preispita sve uslove utvrđene dozvolom i, prema potrebi, izvrši reviziju dozvole radi usklađivanja sa ovim zakonom.

Prilikom preispitivanja iz stava 2 ovog člana uzimaju se u obzir svi novi ili izmijenjeni zaključci o najboljim dostupnim tehnikama koji se primjenjuju na postrojenje, a koji su objavljeni nakon izdavanja dozvole ili njene posljednje revizije.

Operater je dužan da, u roku iz stava 2 ovog člana, uskladi rad postrojenja sa uslovima dozvole utvrđenim nakon preispitivanja, odnosno revizije dozvole.

Organ uprave po službenoj dužnosti, pokreće postupak revizije dozvole u roku od 30 dana od dana kada:

- 1) je zbog zagađivanja koje prouzrokuje postrojenje potrebno izvršiti reviziju postojećih graničnih vrijednosti emisija utvrđenih dozvolom;
- 2) postoji opasnost da zagađivanje prouzrokuje štetu ili nastane šteta po životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- 3) postrojenje nije obuhvaćeno nijednim od zaključaka o najbolje dostupnim tehnikama, a razvoj najbolje dostupnih tehnika omogućava značajno smanjenje industrijskih emisija;
- 4) je revizija dozvole potrebna radi postizanja standarda kvaliteta životne sredine, uključujući slučaj utvrđivanja novog ili izmjene postojećeg standarda kvaliteta životne sredine, ili kada stanje životne sredine na koju emisije utiču zahtijeva reviziju dozvole radi ostvarivanja ciljeva utvrđenih planovima i programima u oblasti životne sredine;
- 5) je potrebno uslove iz dozvole uskladiti sa članom 20 ovog zakona;
- 6) promjene u radu postrojenja ili vršenja određenih aktivnosti zahtijevaju uvođenje novih tehnika;
- 7) dođe do promjene propisa o zaštiti životne sredine.

Ako organ uprave pokrene postupak revizije dozvole, dužan je da obavijesti operatera o razlozima za pokretanje postupka i da zahtijeva da u određenom roku dostavi podatke potrebne za preispitivanje uslova utvrđenih dozvolom, uključujući rezultate monitoringa i druge potrebne podatke.

U slučaju promjene operatera, organ uprave će, u roku od pet dana od dana prijema obavještenja o tome, izvršiti promjenu u dozvoli bez sprovođenja postupka revizije i obavijestiti novog operatera.

O reviziji dozvole organ uprave obavještava zainteresovane organe, organizacije i javnost u skladu sa članom 12 ovog zakona.

Revizija dozvole vrši se u skladu sa čl. 8 do 16 ovog zakona.

Produženje važenja dozvole

Član 28

Operater je dužan da podnese zahtjev za produženje važenja dozvole četiri mjeseca prije isteka roka njenog važenja osim operatera iz stava 3 ovog člana.

Na produženje važenja dozvole primjenjuju se odredbe čl. 8 do 16 ovog zakona.

Izdana dozvola za operatera postojećeg velikog postrojenja za sagorijevanje koje je izuzeto od primjene graničnih vrijednosti emisija Odlukom savjeta Energetske zajednice do 31. decembra 2023. godine produžava se za period:

1. do okončanja započetih pregovora Ministarstva sa Energetskom zajednicom i Evropskom komisijom, i
2. do okončanja postupka pred Energetskom zajednicom broj ECS-15/21 pokrenutog Uvodnim pismom Sekretarijata Energetske zajednice.

Prestanak važenja dozvole

Član 29

Dozvola prestaje da važi:

- 1) na zahtjev operatera;
- 2) ako postrojenje ne otpočne sa radom u roku od 12 mjeseci od dana dobijanja dozvole i operater ne podnese zahtjev za izmjenu uslova iz dozvole u tom periodu;
- 3) ako operater prestane da ispunjava neki od uslova koji je utvrđen dozvolom;
- 4) ako organ uprave utvrdi da je dozvola izdata na osnovu netačnih podataka ili falsifikovanih dokumenata;
- 5) ako operater ne vrši monitoring i ne dostavlja podatke u skladu sa ovim zakonom;
- 6) kada nadležna inspekcija obavijesti organ uprave da operater ne preduzima naložene mjere;
- 7) ako je završen postupak stečaja ili likvidacije nad operaterom, a aktivnost ne nastavi drugi operater;
- 8) ako nakon postupka stečaja drugi operater koji je nastavio proizvodnju ne ispunjava uslove iz dozvole.

Ako je postupak za prestanak važenja dozvole pokrenut rješenjem organa uprave, organ uprave dužan je da u roku od pet dana od dana donošenja rješenja dostavi rješenje sa obrazloženjem o pokretanju postupka operateru.

Organ uprave rješenjem o prestanku važenja dozvole utvrđuje način i rokove za izvršenje obaveznih mjera upravljanja postrojenjem i lokacijom utvrđenih dozvolom i drugih mjera prema potrebi, radi sprečavanja rizika po životnu sredinu, zdravlje ljudi i materijalna dobra.

Prestanak rada postrojenja

Član 30

Nakon prestanka rada postrojenja, odnosno obavljanja aktivnosti, operater je dužan da najkasnije u roku od tri mjeseca od dana prestanka rada postrojenja odnosno obavljanja aktivnosti, izvrši procjenu stanja zagađenja zemljišta i podzemnih voda opasnim supstancama koje je postrojenje koristilo, proizvelo ili ispuštalo.

Ako je postrojenje prouzrokovalo značajno zagađenje zemljišta ili podzemnih voda opasnim supstancama u odnosu na stanje koje je utvrđeno u izvještaju o postojećem stanju, operater je dužan da odmah preduzme potrebne mjere za uklanjanje posljedica zagađenja kako bi se lokacija vratila u prvobitno stanje, vodeći računa o tehničkoj izvodljivosti takvih mjera.

Ako operater nije bio dužan da izradi izvještaj o postojećem stanju, dužan je da nakon konačnog prestanka rada postrojenja, odnosno obavljanja aktivnosti, preduzme potrebne mjere za uklanjanje, kontrolu, zadržavanje ili smanjenje relevantnih opasnih supstanci, kako lokacija, uzimajući u obzir njenu postojeću ili odobrenu buduću namjenu, zbog zagađenja zemljišta i podzemnih voda nastalog obavljanjem dozvoljenih aktivnosti ne bi predstavljala značajan rizik po zdravlje ljudi ili životnu sredinu, uzimajući u obzir stanje lokacije postrojenja utvrđeno u postupku izdavanja dozvole.

Operater je dužan da, u roku od 15 dana od dana preduzimanja mjera iz st. 2 i 3 ovog člana, dostavi organu uprave relevantne podatke o mjerama koje je preduzeo nakon konačnog prestanka rada postrojenja, odnosno obavljanja aktivnosti, a koje organ uprave objavljuje na svojoj internet stranici.

Registar izdatih dozvola

Član 31

Izdate dozvole upisuju se u registar izdatih dozvola, koji vodi organ uprave.

Registar iz stava 1 ovog člana je javan.

Sadržaj i način vođenja registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Razmjena informacija o prekograničnom uticaju

Član 32

Ako rad postrojenja ima negativan uticaj na životnu sredinu druge države ili ako to zatraži država čija životna sredina može biti ugrožena, Ministarstvo dostavlja drugoj državi na mišljenje informacije o:

- 1) zahtjevu za izdavanje dozvole, uključujući i opis podataka iz čl. 8 i 9 ovog zakona;
- 2) organu uprave koji izdaje dozvolu;
- 3) nacrt dozvole;
- 4) postupku učešća javnosti, uključujući i zainteresovanu javnost.

O izdavanju dozvole ili odbijanju zahtjeva za njeno izdavanje, Ministarstvo obavještava drugu državu, dostavljanjem informacija o:

- 1) sadržaju rješenja o izdavanju dozvole;
- 2) razlozima na kojima se rješenje zasniva, uključujući informacije o postupku učešća javnosti.

Razmjena informacija i konsultacija o prekograničnom uticaju postrojenja vrši se u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima po principu reciprociteta.

Pristup pravdi

Član 33

Zainteresovana javnost ima pravo da, u skladu sa zakonom, pred nadležnim sudom osporava materijalnu i procesnu zakonitost odluka, radnji ili propuštanja organa uprave u postupcima iz čl. 12, 13 i 27 ovog zakona, ako ima dovoljan pravni interes ili smatra da joj je povrijeđeno pravo.

Pravo na pravnu zaštitu iz stava 1 ovog člana ne zavisi od učešća zainteresovane javnosti u postupku donošenja odluke.

Smatra se da nevladina organizacija ima pravni interes u postupcima iz stava 1 ovog člana ako je registrovana u skladu sa zakonom kojim se uređuju nevladine organizacije i ako je njenim statutom predviđena zaštita i unapređenje životne sredine, zaštita zdravlja ljudi, zaštita prirodnih resursa ili njihovo racionalno korišćenje

Postupak sudske zaštite iz ovog člana sprovodi se u skladu sa zakonom kojim se uređuje parnični postupak, na način kojim se obezbjeđuje djelotvorna sudska zaštita i kojim se pristup sudu ne onemogućava niti pretjerano otežava, vodeći računa i o tome da troškovi postupka ne ugroze djelotvornost te zaštite

Postupak pravne zaštite iz stava 1 ovog člana mora biti pravičan, blagovremen i ne smije biti praćen troškovima koji bi mogli predstavljati prepreku ostvarivanju pravne zaštite, a u tom postupku moraju biti obezbijeđena odgovarajuća i djelotvorna pravna sredstva, uključujući privremene mjere, kada je to potrebno.

Odredbe ovog člana ne isključuju pravo na korišćenje pravnih sredstava pred organom uprave prije pokretanja postupka pred nadležnim sudom, u skladu sa zakonom.

Organ uprave na svojoj internet stranici objavljuje informacije o mogućnostima korišćenja pravnih sredstava u upravnom i sudskom postupku.

III. POSTROJENJA ZA SAGORIJEVANJE

Podjela postrojenja za sagorijevanje

Član 34

Postrojenja za sagorijevanje u zavisnosti od ukupne ulazne toplotne snage i vrste goriva su:

- 1) velika postrojenja za sagorijevanje čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 50 MW, bez obzira na vrstu goriva koju koriste.
- 2) srednja postrojenja za sagorijevanje čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 1 MW i manja od 50 MW, bez obzira na vrstu goriva koju koriste;

Gasne turbine u zavisnosti od ukupne ulazne toplotne snage i vrste goriva su:

- 1) srednje gasne turbine čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 1 MW i manja od 50 MW;
- 2) velike gasne turbine čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 50 MW.

Odredbe ovog poglavlja ne primjenjuju se na:

- 1) postrojenja za sagorijevanje čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga manja od 1 MW;
- 2) postrojenja u kojima se proizvodi sagorijevanja koriste za direktno grijanje, sušenje ili drugi način obrade predmeta ili materijala;

- 3) postrojenja za naknadno sagorijevanje konstruisana za prečišćavanje otpadnih gasova sagorijevanjem, koja ne rade kao samostalna postrojenja za sagorijevanje;
- 4) postrojenja za regeneraciju katalizatora iz procesa katalitičkog krekovanja;
- 5) postrojenja za izdvajanje sumpora iz vodonik-sulfida;
- 6) reaktore koji se koriste u hemijskoj industriji;
- 7) koksne baterijske peći;
- 8) Kauperove grijače;
- 9) tehničke uređaje koji se koriste za pogon vozila, plovila ili vazduhoplova;
- 10) gasne turbine i gasne motore koji se koriste na morskim platformama;
- 11) postrojenja koja kao gorivo koriste čvrsti ili tečni otpad, osim otpada iz člana 5 stav 1 tačka 28 podtačka b ovog zakona.

1. Velika postrojenja za sagorijevanje

Emisije iz velikih postrojenja za sagorijevanje

Član 35

Zagađujuće materije iz velikih postrojenja za sagorijevanje ispuštaju se putem dimnjaka koji sadrže jednu ili više cijevi, čija se visina izračunava tako da se zaštiti zdravlje ljudi i životna sredina.

Granične vrijednosti emisija iz velikih postrojenja za sagorijevanje utvrđuju se na osnovu ulazne toplotne snage postrojenja i vrste goriva koje postrojenje koristi.

Emisije postrojenja za sagorijevanje iz stava 2 ovog člana ne smije prelaziti propisane granične vrijednosti emisija.

Granične vrijednosti emisija iz stava 2 ovog člana ne primjenjuju se na dizel-motore i kotlove utilizatore u postrojenjima za proizvodnju celuloze.

Granične vrijednosti emisija iz velikih postrojenja za sagorijevanje, način izračunavanja graničnih vrijednosti za postrojenja koja koriste više vrsta goriva, minimalne stope odsumporavanja, pravila za procjenu usklađenosti sa graničnim vrijednostima emisija i način mjerenja emisija iz velikih postrojenja za sagorijevanje propisuje Vlada.

Pravila akumulacije toplotne snage

Član 36

U slučaju da dva ili više odvojenih velikih postrojenja za sagorijevanje ispuštaju otpadne gasove kroz zajednički dimnjak, ona se smatraju jednim postrojenjem za sagorijevanje čija je ukupna ulazna toplotna snaga zbir ulaznih toplotnih snaga tih postrojenja.

Dva ili više odvojenih velikih postrojenja za sagorijevanje koja ne ispuštaju otpadne gasove kroz zajednički dimnjak, a za koje organ uprave utvrdi da su konstruisana i instalirana tako da postoje tehnički i ekonomski uslovi za ispuštanje otpadnih gasova kroz zajednički dimnjak, smatraju se jednim postrojenjem za sagorijevanje čija je ukupna ulazna toplotna snaga zbir ulaznih toplotnih snaga tih postrojenja.

Pojedinačna postrojenja za sagorijevanje ukupne toplotne snage manje od 15 MW ne uzimaju se u obzir pri izračunavanju ukupne toplotne snage postrojenja za sagorijevanje iz st. 1 i 2 ovog člana.

Granične vrijednosti emisija za postrojenja iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuju se u odnosu na ukupnu toplotnu snagu čitavog postrojenja za sagorijevanje.

U slučaju gdje se granične vrijednosti emisija primjenjuju na dio postrojenja sa ograničenim brojem radnih sati, te granične vrijednosti se primjenjuju na emisije tog dijela postrojenja, ali se utvrđuju u odnosu na ukupnu ulaznu toplotnu snagu čitavog postrojenja za sagorijevanje.

Pravila akumulacije toplotne snage iz st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se na postojeća velika postrojenja za sagorijevanje i nova srednja postrojenja za sagorijevanje.

Izuzeća od poštovanja graničnih vrijednosti emisija

Član 37

Propisane granične vrijednosti emisija sumpor dioksida, mogu se prekoračiti u slučaju nestašice goriva sa niskim sadržajem sumpora, u trajanju od najviše šest mjeseci, na osnovu odobrenja organa uprave.

Granične vrijednosti iz stava 1 ovog člana mogu se prekoračiti najviše deset dana, na osnovu odobrenja organa uprave, u slučaju nestašice gasa koji se koristi kao gorivo, zbog čega operater mora preći na upotrebu drugih goriva, pod uslovom da je opremljen postrojenjem za prečišćavanje otpadnog gasa.

Odobrenje iz stava 2 ovog člana može se odobriti proizvođaču energije na period duži od deset dana, ako je to neophodno radi nesmetane isporuke energije.

Odobrenje iz st. 1 i 2 ovog člana izdaje se na osnovu mišljenja organa državne uprave nadležnog za poslove energetike.

Operater je dužan da odmah obavijesti organ uprave o prekoračenju graničnih vrijednosti iz st. 1 i 2 ovog člana.

Stopa odsumporavanja

Član 38

Velika postrojenja za sagorijevanje koja koriste domaće čvrsto gorivo, uključujući i postrojenja koja suspaljuju otpad, koja zbog karakteristika tog goriva, prekoračuju propisane granične vrijednosti emisija za sumpor-dioksid mogu koristiti tehnike odsumporavanja radi dostizanja propisanih minimalnih stopa odsumporavanja u skladu sa propisom iz člana 33 stav 5 ovog zakona.

Primjena minimalne stope odsumporavanja iz stava 1 ovog člana može se odobriti nakon što organ uprave potvrdi tehničku opravdanost njene primjene na osnovu tehničkog izvještaja operatera.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, sadržaj sumpora u gorivu koje se koristi u postrojenju za sagorijevanje mora se redovno kontrolisati.

Kvar uređaja za smanjivanje emisija

Član 39

U slučaju kvara uređaja za smanjivanje emisija iz velikog postrojenja za sagorijevanje, koje nije otklonjeno u roku 24 sata, operater je dužan da smanji obim rada ili prekine rad postrojenja za sagorijevanje ili da pređe na korišćenje goriva sa niskim emisijama koje uzrokuje manje zagađenje vazduha.

Operater je dužan da u roku od 48 sati obavijesti organ uprave o kvaru ili prekidu rada uređaja za smanjivanje emisija zagađujućih materija, kao i prekidu isporuke nisko-sumpornog goriva ili gasa.

Ukupno trajanje rada postrojenja bez uređaja za smanjivanje emisija ne smije preći 120 sati u 12-mjesečnom periodu.

Izuzetno od st. 1 i 3 ovog člana organ uprave može produžiti vremensko ograničenje u jednom od sljedećih slučajeva:

- 1) postoji važnija potreba da se nastavi snabdijevanje energijom;
- 2) postrojenje za sagorijevanje koje je u kvaru može se zamijeniti u odgovarajućem periodu drugim postrojenjem koje bi izazvalo opšte povećanje emisija.

Monitoring emisija iz postrojenja za sagorijevanje

Član 40

Operater velikog postrojenja za sagorijevanje ukupne nominalne ulazne toplotne snage od 100 MW ili više je dužan da obezbijedi kontinuirani monitoring emisija sumpor dioksida, oksida azota i suspendovanih čestica u otpadnim gasovima.

Ukoliko postrojenje iz stava 1 ovog člana za sagorijevanje koristi gasovita goriva operater je dužan da obezbijedi kontinuirani monitoring emisija ugljen monoksida u otpadnim gasovima.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana dozvolom se može isključiti potreba kontinuiranog mjerenja za:

1. postrojenja za sagorijevanje čiji je životni vijek manji od 10.000 radnih sati;
2. sumpor dioksid i suspendovane čestice iz postrojenja za sagorijevanje koja koriste prirodni gas;
3. sumpor dioksid iz postrojenja za sagorijevanje koja koriste tečno gorivo sa poznatim sadržajem sumpora u slučajevima gdje ne postoji oprema za odsumporavanje;
4. sumpor dioksid iz postrojenja za sagorijevanje koja koriste biomasu ako operater može dokazati da emisije sumpor dioksida ni pod kojim uslovima ne mogu biti više od propisanih graničnih vrijednosti emisije.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, mjerenja sumpor dioksida, oksida azota, suspendovanih čestica, a kod gasnih turbina ugljen monoksida, vrše se svakih šest mjeseci.

U postrojenjima za sagorijevanje koja koriste ugalj ili lignit, emisije ukupne žive mjere se najmanje jednom godišnje.

Automatizovani sistemi za monitoring emisija

Član 41

Automatizovani sistemi za monitoring emisija moraju se kontrolisati jednom godišnje paralelnim mjerenjem referentnim metodama od strane akreditovanog pravnog lica koje ima dozvolu za mjerenje emisija.

O rezultatima provjere automatizovanih sistema za monitoring emisija operater je dužan da u roku od 15 dana od dana dobijanja rezultata obavijesti organ uprave.

Rezultati mjerenja u danu u kojem više od tri prosječne satne vrijednosti nijesu prihvatljive zbog neispravnog funkcionisanja ili održavanja automatizovanog mjernog sistema smatraju se nevažećim.

Ako je tokom jedne godine više od deset dana proglašeno nevažećim zbog neispravnog funkcionisanja ili održavanja automatizovanog mjernog sistema, operater je dužan da bez odlaganja preduzme odgovarajuće mjere radi poboljšanja pouzdanosti automatizovanog mjernog sistema i o preduzetim mjerama obavijesti organ uprave.

Evidencija

Član 42

Operater je dužan da vodi evidenciju svih rezultata monitoringa i da ih evidentira, obradi i prikaže na način koji omogućava organu uprave provjeru usklađenosti sa uslovima rada postrojenja i propisanim graničnim vrijednostima emisija utvrđenim dozvolom.

Podaci iz evidencija iz stava 1 ovog člana dostavljaju se organu uprave na njegov zahtjev.

U slučaju neusklađenosti sa graničnim vrijednostima emisija, operater je dužan da odmah smanji obim rada ili potpuno obustavi rad postrojenja sve dok, ne sprovede mjere kojima će rad postrojenja dovesti u normalne uslove rada bez prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti emisija.

Operater je dužan da organu uprave prijavi prekid rada postrojenja za sagorijevanje u roku od 48 sati od prekida rada postrojenja.

Nakon ponovnog uspostavljanja normalnog rada operater je dužan da odmah obezbijedi mjerenje emisija.

Promjene na velikim postrojenjima za sagorijevanje

Član 43

U slučaju proširenja postrojenja za sagorijevanje, propisane granične vrijednosti emisija primjenjuju se na prošireni dio postrojenja na koji je uticala promjena i utvrđuju se u odnosu na toplotnu snagu čitavog postrojenja za sagorijevanje.

U slučaju druge promjene na postrojenju za sagorijevanje, koja može imati posljedice na kvalitet životne sredine i koja utiče na dio postrojenja sa ukupnom ulaznom toplotnom snagom od 50 MW ili više, propisane granične vrijednosti primjenjuju se na dio postrojenja koje je promijenjeno u odnosu na ukupnu ulaznu toplotnu snagu čitavog postrojenja za sagorijevanje.

Operater je dužan da odmah obavijesti organ uprave o svim planiranim promjenama na velikom postrojenju za sagorijevanje.

2. Srednja postrojenja za sagorijevanje

Obuhvat primjene

Član 44

Odredbe ovog podpoglavlja primjenjuju se na postrojenja za sagorijevanje čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 1 MW i manja od 50 MW (u daljem tekstu: srednje postrojenje za sagorijevanje), bez obzira na vrstu goriva koje koriste.

Odredbe ovog podpoglavlja primjenjuju se i na kombinaciju dva ili više novih srednjih postrojenja za sagorijevanje iz člana 45 ovog zakona, uključujući kombinaciju čija je ukupna nominalna ulazna toplotna snaga jednaka ili veća od 50 MW, osim ako ta kombinacija predstavlja postrojenje za sagorijevanje na koje se primjenjuju odredbe poglavlja III ovog zakona.

Pored postrojenja iz člana 34 stav 3 ovog zakona, odredbe ovog podpoglavlja ne primjenjuju se ni na:

- 1) postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada iz čl. 52 do 60 ovog zakona;
- 2) motore sa unutrašnjim sagorijevanjem koji se ugrađuju u vandrumsku mehanizaciju;
- 3) postrojenja za sagorijevanje na poljoprivrednim gazdinstvima sa ukupnom nominalnom ulaznom toplotnom snagom manjom od ili jednakom 5 MW, koja kao gorivo koriste isključivo neprerađeno živinsko đubrivo;
- 4) postrojenja za sagorijevanje u kojima se koriste rafinerijska goriva, sama ili sa drugim gorivima, za proizvodnju energije u okviru rafinerija mineralnih ulja i gasa;
- 5) postrojenja za sagorijevanje u kojima se gasoviti proizvodi sagorijevanja koriste za direktno zagrijavanje zatvorenih prostora radi poboljšanja uslova na radnom mjestu;
- 6) krematorijume;
- 7) dizel-motore koji se koriste na morskim platformama;
- 8) kotlove utilizatore u sklopu postrojenja za proizvodnju celuloze;
- 9) aktivnosti istraživanja, razvoja i ispitivanja koje se odnose na srednja postrojenja za sagorijevanje.

Pravila akumulacije toplotne snage

Član 45

Kombinacija dva ili više novih srednjih postrojenja za sagorijevanje smatra se jednim srednjim postrojenjem za sagorijevanje, a njihove nominalne ulazne toplotne snage sabiraju se radi utvrđivanja ukupne nominalne ulazne toplotne snage, ako:

- 1) se otpadni gasovi iz tih postrojenja ispuštaju kroz zajednički dimnjak; ili
- 2) organ uprave, uzimajući u obzir tehničke i ekonomske faktore, utvrdi da bi se otpadni gasovi iz tih postrojenja mogli ispuštati kroz zajednički dimnjak.

Pri utvrđivanju ukupne nominalne ulazne toplotne snage iz stava 1 ovog člana ne uzimaju se u obzir pojedinačna postrojenja za sagorijevanje čija je nominalna ulazna toplotna snaga manja od 1 MW.

Dozvola i registar srednjih postrojenja za sagorijevanje

Član 46

Srednje postrojenje za sagorijevanje može otpočeti sa radom samo na osnovu dozvole o dozvoljenim emisijama, odnosno integrisane dozvole ako je dio postrojenja na koje se primjenjuje poglavlje II ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana sadrži najmanje podatke o: operateru i lokaciji postrojenja; nominalnoj ulaznoj toplotnoj snazi; vrsti postrojenja; vrsti i udjelu goriva; datumu početka rada ili planiranom datumu puštanja u rad; sektoru djelatnosti; očekivanom broju radnih sati i prosječnom opterećenju; korišćenju izuzeća zasnovanog na ograničenom broju radnih sati, kada je primjenljivo; i izjavu operatera da će postrojenje raditi u skladu sa ovim zakonom.

Organ uprave vodi registar srednjih postrojenja za sagorijevanje koji sadrži podatke iz stava 2 ovog člana i podatke o promjenama iz člana 51 ovog zakona.

Podaci iz registra objavljuju se na internet stranici organa uprave, u skladu sa zakonom kojim se uređuje pristup informacijama o životnoj sredini.

Za srednja postrojenja za sagorijevanje koja su dio postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola smatra se da su zahtjevi iz ovog člana ispunjeni izdavanjem integrisane dozvole, pod uslovom da ona sadrži podatke propisane ovim članom.

Granične vrijednosti emisija i izuzeća

Član 47

Emisije sumpor-dioksida, oksida azota i suspendovanih čestica iz srednjih postrojenja za sagorijevanje ne smiju prelaziti granične vrijednosti emisija propisane na osnovu ovog zakona, u zavisnosti od nominalne ulazne toplotne snage, vrste postrojenja i goriva koje se koriste.

Postojeće srednje postrojenje za sagorijevanje sa nominalnom ulaznom toplotnom snagom većom od 5 MW mora ispunjavati propisane granične vrijednosti emisija, a postojeće srednje postrojenje sa nominalnom ulaznom toplotnom snagom manjom od ili jednakom 5 MW mora ih ispunjavati najkasnije od 1. januara 2030. godine.

Novo srednje postrojenje za sagorijevanje mora ispunjavati granične vrijednosti emisija propisane za nova postrojenja od početka rada.

Postojeće srednje postrojenje koje ne radi više od 500 radnih sati godišnje, kao pokretni prosjek u periodu od pet godina, može biti izuzeto od primjene propisanih graničnih vrijednosti emisija. Ograničenje se može povećati

na 1.000 radnih sati godišnje u slučaju prekida glavnog izvora energije ili za proizvodnju toplote u izuzetno hladnim vremenskim uslovima.

Za postrojenja koja koriste čvrsta goriva emisija suspendovanih čestica ne smije prelaziti 200 mg/Nm³.

Novo srednje postrojenje koje ne radi više od 500 radnih sati godišnje, kao pokretni prosjek u periodu od tri godine, može biti izuzeto od primjene propisanih graničnih vrijednosti emisija, pri čemu emisija suspendovanih čestica iz postrojenja koja koriste čvrsta goriva ne smije prelaziti 100 mg/Nm³.

Do 1. januara 2030. godine mogu se odobriti izuzeća za postojeća srednja postrojenja sa nominalnom ulaznom toplotnom snagom većom od 5 MW koja najmanje 50% korisne toplote, kao pokretni prosjek u periodu od pet godina, isporučuju u obliku pare ili vruće vode javnoj mreži za daljinsko grijanje, pod uslovom da emisije sumpor-dioksida ne prelaze 1.100 mg/Nm³, a emisije suspendovanih čestica 150 mg/Nm³.

Do 1. januara 2030. godine mogu se odobriti izuzeća za srednja postrojenja koja kao glavno gorivo koriste čvrstu biomasu i nalaze se u zonama u kojima nijesu prekoračene granične vrijednosti kvaliteta vazduha, pod uslovom da emisije suspendovanih čestica ne prelaze 150 mg/Nm³.

Do 1. januara 2030. godine mogu se odobriti izuzeća od graničnih vrijednosti emisija oksida azota za postojeća srednja postrojenja sa nominalnom ulaznom toplotnom snagom većom od 5 MW koja se koriste za pogon kompresorskih stanica potrebnih za bezbjednost nacionalnog sistema za transport gasa.

Organ uprave može, najduže šest mjeseci, odobriti odstupanje od granične vrijednosti emisije sumpor-dioksida ako postrojenje koje uobičajeno koristi gorivo sa niskim sadržajem sumpora zbog ozbiljne nestašice nije u mogućnosti da obezbijedi takvo gorivo.

Organ uprave može odobriti odstupanje, najduže deset dana, kada postrojenje koje koristi isključivo gasovito gorivo zbog iznenadnog prekida snabdijevanja gasom mora izuzetno koristiti drugo gorivo, osim ako operater dokaže da je duži period opravdan.

Ako srednje postrojenje istovremeno koristi dvije ili više vrsta goriva, granična vrijednost emisije za svaku zagađujuću materiju izračunava se na osnovu granične vrijednosti za svako pojedinačno gorivo, njegovog udjela u ulaznoj toplotnoj snazi i zbira tako ponderisanih vrijednosti.

Granične vrijednosti emisija, način njihovog izračunavanja za postrojenja koja koriste više vrsta goriva i uslove za primjenu izuzeća propisuje Vlada.

Strožije granične vrijednosti emisija

Član 48

U područjima u kojima su prekoračeni standardi kvaliteta vazduha, mogu se primijeniti strožije granične vrijednosti emisija za pojedinačna srednja postrojenja za sagorijevanje pod uslovom da bi primjena takvih graničnih vrijednosti emisije efikasno doprinijela značajnom poboljšanju kvaliteta vazduha.

Strožije granične vrijednosti emisija iz stava 1 ovog člana utvrđuju se dozvolom o dozvoljenim emisijama za pojedinačno postrojenje.

Monitoring i obaveze operatera

Član 49

Operater srednjeg postrojenja za sagorijevanje dužan je da obezbijedi monitoring emisija u skladu sa propisom iz člana 47 ovog zakona.

Monitoring emisija iz postrojenja koje koristi više vrsta goriva sprovodi se pri sagorijevanju goriva ili mješavine goriva za koje je vjerovatno da će prouzrokovati najviše nivoe emisija i tokom perioda koji predstavlja normalne uslove rada.

Periodična mjerenja vrše se najmanje jednom u tri godine za postrojenja nominalne ulazne toplotne snage od 1 MW do 20 MW, a najmanje jednom godišnje za postrojenja nominalne ulazne toplotne snage veće od 20 MW.

Prva mjerenja vrše se u roku od četiri mjeseca od izdavanja dozvole ili početka rada postrojenja, zavisno od toga koji datum je kasniji.

Mjerenja se vrše za zagađujuće materije za koje je propisana granična vrijednost emisije i za ugljen-monoksid za sva srednja postrojenja za sagorijevanje.

Operater vodi evidenciju svih rezultata monitoringa i obrađuje ih na način koji omogućava provjeru usklađenosti sa graničnim vrijednostima emisija.

Ako se koristi sekundarna oprema za smanjivanje emisija, operater vodi evidenciju ili čuva informacije kojima se dokazuje njen trajan i efikasan rad.

Operater čuva dozvolu i njene izmjene, rezultate monitoringa, evidenciju radnih sati kada je primjenljivo, podatke o vrsti i količini goriva, podatke o kvarovima opreme za smanjivanje emisija i evidenciju o neusklađenostima i preduzetim mjerama. Podaci, osim dozvole, čuvaju se najmanje šest godina.

Operater je dužan da podatke iz stava 8 ovog člana, bez odlaganja, dostavi organu uprave na njegov zahtjev i da organu uprave omogući inspekcijski nadzor, obilazak lokacije, uzimanje uzoraka i prikupljanje podataka potrebnih za provjeru usklađenosti.

Operater je dužan da periode uključivanja i isključivanja srednjeg postrojenja za sagorijevanje svede na najkraće moguće vrijeme.

Provjera usklađenosti

Član 50

Vrijednosti emisija utvrđene monitoringom ne smiju prelaziti propisane granične vrijednosti emisija.

Usklađenost sa graničnim vrijednostima emisija utvrđuje se na osnovu rezultata periodičnih ili kontinuiranih mjerenja u skladu sa propisanim pravilima za procjenu usklađenosti.

U slučaju neusklađenosti operater je dužan da bez odlaganja preduzme mjere potrebne za ponovno uspostavljanje usklađenosti u najkraćem mogućem roku i da o neusklađenosti i preduzetim mjerama obavijesti organ uprave.

Organ uprave nalaže operateru preduzimanje svih potrebnih mjera za ponovno uspostavljanje usklađenosti bez odlaganja.

Ako neusklađenost prouzrokuje značajno pogoršanje lokalnog kvaliteta vazduha, organ uprave naređuje obustavu rada srednjeg postrojenja za sagorijevanje do ponovnog uspostavljanja usklađenosti.

Promjene na srednjem postrojenju za sagorijevanje

Član 51

Operater je dužan da, bez odlaganja, obavijesti organ uprave o svakoj planiranoj promjeni srednjeg postrojenja za sagorijevanje koja bi mogla uticati na primjenljive granične vrijednosti emisija.

Organ uprave, na osnovu obavještenja iz stava 1 ovog člana, po potrebi mijenja dozvolu i podatke u registru srednjih postrojenja za sagorijevanje.

IV. SPALJIVANJE I SUSPALJIVANJE OTPADA

Postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada

Član 52

Postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada obuhvataju sve linije za spaljivanje ili suspaljivanje, prihvati otpada, skladištenje, objekte za prethodnu obradu na lokaciji, sisteme za dovod otpada, goriva i vazduha, kotlove, objekte za obradu otpadnih gasova, objekte za obradu ili skladištenje ostataka i otpadnih voda na lokaciji, dimnjake, uređaje i sisteme za kontrolu spaljivanja ili suspaljivanja, evidentiranje i praćenje uslova spaljivanja ili suspaljivanja.

Ako se za toplotnu obradu otpada, osim oksidacije, primjenjuju postupci kao što su piroliza, gasifikacija ili plazma postupak, postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje otpada obuhvata postupak toplotne obrade i postupak spaljivanja koji slijedi nakon te obrade.

Ako glavna namjena postrojenja u kojem se vrši suspaljivanje otpada nije proizvodnja energije ili materijalnih proizvoda, već toplotna obrada otpada, to postrojenje smatra se postrojenjem za spaljivanje otpada.

Postrojenjem za spaljivanje i suspaljivanje iz stava 1 ovog člana ne smatraju se:

1. postrojenja za gasifikaciju ili pirolizu, ako su gasovi ili tečnosti nastali toplotnom obradom otpada prije njihovog spaljivanja obrađeni u toj mjeri da:
 - spaljivanje prouzrokuje emisije niže od emisija koje nastaju sagorijevanjem najmanje zagađujućih goriva dostupnih na tržištu koja se mogu koristiti u tom postrojenju;
 - za emisije, osim emisija oksida azota, oksida sumpora i prašine, spaljivanje ne prouzrokuje emisije više od emisija koje nastaju spaljivanjem ili suspaljivanjem otpada;
2. postrojenja u kojima se spaljuje/suspaljuje:
 - otpad koji nastaje pri istraživanju ili iskorišćavanju izvora nafte i gasa na postrojenjima na otvorenom moru koji se na tim postrojenjima i spaljuje;
 - radioaktivni otpad;

- otpad životinjskog porijekla, koji je utvrđen posebnim propisom o veterinarsko-zdravstvenim uslovima za nusproizvode životinjskog porijekla koji nijesu namijenjeni ishrani ljudi;
 - otpad iz člana 5 stav 1 tačka 28 podtačka b ovog zakona;
3. eksperimentalna postrojenja koja se koriste za istraživanje, razvoj i ispitivanje radi unapređenja postupka spaljivanja i koja godišnje obrađuju manje od 50 tona otpada.

Zahtjev za izdavanje dozvole za postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje

Član 53

Dozvola za postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje otpada izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana, pored podataka iz člana 9 ovog zakona, sadrži i podatke o:

1. načinu projektovanja, opremanja, održavanja i rada postrojenja kojim se, uzimajući u obzir kategorije otpada koji se spaljuje ili suspaljuje, obezbjeđuje ispunjavanje uslova propisanih ovim zakonom za spaljivanje i suspaljivanje otpada;
2. načinu korišćenja toplote proizvedene tokom postupka spaljivanja ili suspaljivanja, u najvećoj praktično mogućoj mjeri, kroz proizvodnju toplote, pare ili energije;
3. načinu svođenja količine i štetnosti ostataka na najmanju moguću mjeru i njihovog recikliranja, kada je to odgovarajuće;
4. načinu odlaganja ostataka čije se nastajanje ne može spriječiti i/ili smanjiti i ostataka koji se ne mogu reciklirati, u skladu sa zakonom.

Uslovi koji se utvrđuju dozvolom za postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje otpada

Član 54

Dozvola za postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje otpada sadrži:

1. listu svih vrsta otpada koji se mogu tretirati, utvrđenih u skladu sa propisom kojim se uređuje klasifikacija i katalog otpada, sa podacima o količini svake vrste otpada, kada je to primjenljivo;
2. ukupni kapacitet postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada;
3. granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u vazduh i vodu;
4. zahtjeve za ispuštanje otpadnih voda, u pogledu temperature, protoka i pH vrijednosti;
5. način vršenja monitoringa sa postupcima mjerenja i učestalošću uzorkovanja;
6. maksimalni dozvoljeni period tokom kojeg emisije u vazduh i ispuštanje otpadne vode mogu prekoračiti propisane granične vrijednosti emisija usljed tehnički neizbježnih prekida i poremećaja u radu, ili kvarova postrojenja za prečišćavanje ili mjernih uređaja.

Dozvola za postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje otpada koje koristi opasan otpad, sadrži:

1. listu sa količinom opasnog otpada, prema kategorijama;
2. minimalne i maksimalne masene protoke opasnog otpada, najniže i najveće kalorične vrijednosti i maksimalni sadržaj polihlorovanih bifenila, pentahlorfenola, hlora, fluora, sumpora, teških metala i ostalih zagađujućih materija.

Na izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe čl. 8 do 16 ovog zakona.

Emisije iz postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada

Član 55

Zagađujuće materije iz postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada ispuštaju se na kontrolisan način putem dimnjaka koji je odgovarajuće visine, radi zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

Ispuštanje otpadnih voda nastalih prečišćavanjem otpadnih gasova ograničava se u najvećoj praktično mogućoj mjeri, a koncentracije zagađujućih materija u tim vodama ne smiju prelaziti propisane granične vrijednosti emisija.

Granične vrijednosti emisije primjenjuju se na mjestu gdje se otpadne vode nastale prečišćavanjem otpadnih gasova ispuštaju iz postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada.

Ako se otpadne vode nastale prečišćavanjem otpadnih gasova prečišćavaju izvan postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada, u postrojenju namijenjenom isključivo za prečišćavanje te vrste otpadnih voda, granične vrijednosti emisija primjenjuju se na mjestu gdje otpadne vode napuštaju postrojenje za prečišćavanje.

Ako se otpadne vode nastale prečišćavanjem otpadnih gasova prečišćavaju zajedno sa otpadnim vodama iz drugih izvora, na lokaciji postrojenja ili izvan nje, operater je dužan da, na osnovu rezultata propisanih mjerenja, izvrši odgovarajući proračun bilansa mase radi utvrđivanja nivoa emisija u konačno ispuštenim otpadnim vodama koji potiču od otpadnih voda nastalih prečišćavanjem otpadnih gasova.

Otpadna voda iz postrojenja ne smije se razrijeđivati radi usklađivanja sa propisanim graničnim vrijednostima emisija.

Lokacija postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada, uključujući pripadajuće prostore za skladištenje otpada, mora biti projektovana i korišćena na način kojim se sprečava neovlašćeno ili slučajno ispuštanje zagađujućih materija u zemljište, površinske i podzemne vode.

Postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje otpada mora imati bazen odgovarajućeg kapaciteta za prihvrat atmosferskih voda sa lokacije postrojenja, kao i za zagađenu vodu prosutu iz postrojenja ili vodu koja je nastala gašenjem požara, da bi se moglo izvršiti ispitivanje i prečišćavanje prije ispuštanja, ukoliko je to potrebno.

Emisije u vazduh iz postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada prate se i tokom uslova rada koji nijesu normalni.

Emisije tokom pokretanja i zaustavljanja postrojenja kada se otpad ne spaljuje, uključujući emisije polihlorovanih dibenzo-p-dioksina i dibenzofurana (PCDD/F) i polihlorovanih bifenila sličnih dioksinima, procjenjuju se na osnovu mjerenja koja se vrše u redovnim vremenskim intervalima, po pravilu svake tri godine, tokom planiranog pokretanja ili zaustavljanja postrojenja.

Emisije polihlorovanih dibenzo-p-dioksina i dibenzofurana (PCDD/F) i polihlorovanih bifenila sličnih dioksinima sprečavaju se ili svode na najmanju moguću mjeru.

Mjesta uzorkovanja i mjerenja koja se koriste za monitoring emisija određuje organ uprave.

Rezultati monitoringa evidentiraju se, obrađuju i prikazuju na način koji omogućava organu uprave da provjeri usklađenost sa uslovima rada postrojenja i graničnim vrijednostima emisija utvrđenim dozvolom.

Granične vrijednosti emisija zagađujućih materija u otpadnom gasu i otpadnim vodama kod postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada, način vršenja monitoringa, uslove i način kontrole i ispitivanja automatskih mjernih sistema, izvještavanje o rezultatima monitoringa, način procjene usklađenosti emisija sa graničnim vrijednostima propisuje Ministarstvo.

Monitoring emisija

Član 56

Operater je dužan da obezbijedi monitoring emisija iz postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada u skladu sa članom 46 ovog zakona.

Operater je dužan da vodi evidenciju emisija utvrđenih monitoringom radi procjene usklađenosti emisija sa graničnim vrijednostima.

Automatizovani sistemi za monitoring emisija moraju se kontrolisati jednom godišnje paralelnim mjerenjem referentnim metodama od strane akreditovnog pravnog lica koje ima dozvolu za mjerenje emisija.

O rezultatima provjere automatizovanih sistema za monitoring emisija operater je dužan da u roku od 15 dana od dana dobijanja rezultata obavijesti organ uprave.

Prekoračenja rada postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada

Član 57

Postrojenje ne smije neprekidno vršiti spaljivanje otpada više od četiri sata od trenutka kada je utvrđeno prekoračenje granične vrijednosti emisija iz postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada ili njihovog dijela.

Ukupno trajanje rada postrojenja iz stava 1 ovog člana ne smije prelaziti 60 sati tokom jedne godine za djelove postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada koji su povezani sa jednim pojedinačnim postrojenjem za prečišćavanje otpadnih gasova.

Operater je dužan da, kada je to potrebno radi ispunjavanja uslova za spaljivanje ili suspaljivanje otpada, obezbijedi prethodnu obradu otpada.

Toplota proizvedena tokom spaljivanja ili suspaljivanja otpada koristi se u najvećoj mogućoj mjeri.

Operater je dužan da obezbijedi da postrojenjem za spaljivanje ili suspaljivanje otpada upravlja fizičko lice stručno osposobljeno za upravljanje tim postrojenjem.

Bliže uslove rada postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada, naročito u pogledu temperature i vremena zadržavanja gasova nastalih spaljivanjem ili suspaljivanjem otpada, korišćenja pomoćnog gorionika, uslova tokom

pokretanja i zaustavljanja postrojenja i u slučaju poremećaja ili kvara uređaja za prečišćavanje otpadnih gasova, propisuje Ministarstvo.

Prihvat otpada

Član 58

Operater koji upravlja radom postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada dužan je da preduzme sve potrebne mjere predostrožnosti prilikom dopremanja i prijvata otpada, radi sprečavanja ili svođenja na najmanju moguću mjeru zagađenja vazduha, zemljišta, površinskih i podzemnih voda, kao i drugih negativnih uticaja na životnu sredinu, naročito neprijatnih mirisa, buke i neposrednih rizika po zdravlje ljudi.

Operater je dužan da prije prijvata otpada u postrojenju za spaljivanje ili suspaljivanje otpada utvrdi količinu otpada prema vrstama u skladu sa katalogom otpada.

Prije prijvata opasnog otpada u postrojenju za spaljivanje ili suspaljivanje otpada operater je dužan da prikupi dostupne podatke o otpadu radi provjere usklađenosti sa uslovima utvrđenim dozvolom, a naročito podatke o:

1. nastajanju otpada iz evidencije proizvođača otpada, uključujući administrativne podatke o procesu u kojem je otpad nastao sadržane u dokumentaciji koja prati otpad u skladu sa zakonom;
2. fizičko-hemijskom sastavu otpada koji su potrebni za procjenu njegove primjerenosti za planirani postupak spaljivanja;
3. opasnim karakteristikama otpada, materijama sa kojima se ne smije miješati i mjerama opreza koje treba preduzeti prilikom rukovanja otpadom.

Prije prijvata opasnog otpada u postrojenju za spaljivanje ili suspaljivanje otpada, operater je dužan da:

1. vrši provjeru dokumentacije koja prati otpad u skladu sa zakonom;
2. uzima reprezentativne uzorke, osim kada uzimanje uzoraka nije odgovarajuće, po mogućnosti prije istovara otpada, radi provjere usklađenosti otpada sa podacima iz stava 3 ovog člana i omogućavanja organu uprave da utvrdi prirodu otpada koji se obrađuje, koji se čuvaju najmanje mjesec dana nakon spaljivanja ili suspaljivanja tog otpada.

Organ uprave može odobriti izuzeće od obaveza iz st. 2, 3 i 4 ovog člana za postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje otpada koje je dio postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola, ako se u njemu spaljuje ili suspaljuje isključivo otpad nastao u tom postrojenju.

Ostaci nastali nakon spaljivanja ili suspaljivanja otpada

Član 59

Operater je dužan da količinu i štetnost ostataka nastalih radom postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada svede na najmanju moguću mjeru i da, kada je to odgovarajuće, obezbijedi njihovo recikliranje neposredno u postrojenju ili izvan njega.

Suvi ostaci u obliku prašine moraju se privremeno skladištiti i prevoziti na način kojim se sprečava rasipanje ostataka u životnu sredinu.

Prije određivanja načina odlaganja ili recikliranja ostataka vrše se odgovarajuća fizičko-hemijska ispitivanja radi utvrđivanja fizičkih i hemijskih karakteristika i potencijala zagađivanja ostataka, koja se odnose na ukupni sadržaj rastvorljivih frakcija i rastvorljivih frakcija teških metala.

Lista postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada

Član 60

Listu postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada nominalnog kapaciteta manjeg od dvije tone na sat, organ uprave objavljuje na svojoj internet stranici.

Podatke iz izvještaja iz člana 70 stav 4 alineja 3 ovog zakona koji se odnose na postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada nominalnog kapaciteta dvije tone na sat ili više, organ uprave objavljuje na svojoj internet stranici.

V. ORGANSKI RASTVARAČI

Postrojenja koja koriste organske rastvarače

Član 61

Postrojenja koja za obavljanje aktivnosti koriste organske rastvarače upisuju se u registar postrojenja koja koriste organske rastvarače ili proizvode koji sadrže isparljiva organska jedinjenja.

Upis u registar iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu podnietog zahtjeva.

Registar vodi organ uprave.

Opšta obavezujuća pravila koja se primjenjuju na postrojenja i lista postrojenja koja podliježu izdavanju dozvole i registraciji dostupni su javnosti.

Vrste aktivnosti u postrojenjima koja koriste organske rastvarače i pragove potrošnje organskih rastvarača, način podnošenja zahtjeva i vođenja registra iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Zamjena opasnih supstanci

Član 62

U postrojenjima u kojima se koriste supstance ili smješe koje su, zbog sadržaja isparljivih organskih jedinjenja, klasifikovane kao kancerogene, mutagene ili toksične za reprodukciju u skladu sa propisima kojima su uređene hemikalije i kojima su dodijeljene ili moraju biti označene oznakama upozorenja H340, H350, H350i, H360D ili H360F, operater je dužan da ih, u najvećoj mogućoj mjeri, zamijeni manje štetnim supstancama ili smješama u najkraćem mogućem roku.

Emisije iz postrojenja koja koriste organske rastvarače

Član 63

Operater postrojenja u kojem se obavljaju aktivnosti pri kojima se koriste organski rastvarači dužan je da obezbijedi da emisije isparljivih organskih jedinjenja ne prelaze propisane granične vrijednosti emisija u otpadnim gasovima i granične vrijednosti fugitivnih emisija, odnosno granične vrijednosti ukupnih emisija, i da ispunjava druge propisane zahtjeve, ili da primjenjuje plan smanjenja emisija kojim se postiže smanjenje emisija najmanje jednako smanjenju koje bi se postiglo primjenom tih graničnih vrijednosti emisija.

Emisije isparljivih organskih jedinjenja kojima su dodijeljene ili moraju biti označene oznake upozorenja H340, H350, H350i, H360D ili H360F, kao i halogenovanih isparljivih organskih jedinjenja kojima su dodijeljene ili moraju biti označene oznake upozorenja H341 ili H351, moraju se, u mjeri u kojoj je to tehnički i ekonomski izvodljivo, kontrolisati u zatvorenim uslovima radi zaštite zdravlja ljudi i životne sredine i ne smiju prelaziti propisane granične vrijednosti emisija.

Za postrojenja u kojima se sprovode dvije ili više aktivnosti, od kojih svaka prelazi prag potrošnje rastvarača operater postrojenja je dužan da postigne propisane granične vrijednosti emisija za supstance ili smješe koje su označene oznakama upozorenja, za svaku pojedinačnu aktivnost, a za ostale supstance da za svaku aktivnost pojedinačno ispuni propisane zahtjeve ili da obezbijedi da ukupne emisije isparljivih organskih jedinjenja ne prelaze emisije koje bi nastale kada bi ti zahtjevi bili ispunjeni za svaku aktivnost pojedinačno.

Operater je dužan da preduzme sve odgovarajuće mjere radi svođenja emisija isparljivih organskih jedinjenja na najmanju moguću mjeru tokom uključivanja i isključivanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, organ uprave može odobriti prekoračenje granične vrijednosti fugitivnih emisija za pojedinačno postrojenje, ako operater dokaže da postizanje te granične vrijednosti nije tehnički i ekonomski izvodljivo, da se ne očekuju značajni rizici po zdravlje ljudi ili životnu sredinu i da se primjenjuju najbolje dostupne tehnike.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za određene aktivnosti nanošenja premaza koje se ne mogu obavljati u zatvorenim uslovima, organ uprave može odobriti odstupanje od propisanih zahtjeva za emisije, ako operater dokaže da ispunjavanje tih zahtjeva nije tehnički i ekonomski izvodljivo i da se primjenjuju najbolje dostupne tehnike.

Granične vrijednosti emisija isparljivih organskih jedinjenja i fugitivnih emisija i/ili ukupnih emisija, pragove potrošnje rastvarača, druge zahtjeve za postrojenja u kojima se koriste organski rastvarači, aktivnosti nanošenja premaza iz stava 6 ovog člana, plan smanjenja emisija i način procjene usklađenosti emisija sa graničnim vrijednostima propisuje Ministarstvo.

Monitoring emisija iz postrojenja koja koriste organske rastvarače

Član 64

Operater je dužan da obezbijedi monitoring emisija iz postrojenja koja koriste organske rastvarače.

Operater je dužan da sačini i organu uprave dostavi izvještaj o godišnjoj potrošnji organskih rastvarača do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Operater je dužan da, na zahtjev organa uprave, dostavi podatke potrebne za provjeru usklađenosti sa:

1. graničnim vrijednostima emisija u otpadnim gasovima, graničnim vrijednostima fugitivnih emisija i graničnim vrijednostima ukupnih emisija;
2. zahtjevima plana smanjenja emisija iz člana 63 ovog zakona;
3. uslovima za izuzeća odobrena u skladu sa članom 63 st. 5 i 6 ovog zakona.

Podaci iz stava 3 ovog člana mogu da obuhvate i plan upravljanja organskim rastvaračima.

Način vršenja monitoringa iz stava 1 ovog člana i bliži sadržaj izvještaja iz stava dva ovog člana i sadržaj plana upravljanja organskim rastvaračima iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Značajna promjena postojećeg postrojenja koje koristi organske rastvarače

Član 65

Promjena maksimalnog masenog unosa organskih rastvarača u postojeće postrojenje, izračunatog kao prosjek za jedan dan kada postrojenje radi projektovanim kapacitetom, osim tokom uključivanja i isključivanja postrojenja i održavanja opreme, smatra se značajnom promjenom ako dovodi do povećanja emisija isparljivih organskih jedinjenja za više od:

- 25 % za postrojenja u kojima se obavljaju aktivnosti za koje je propisom iz člana 61 stav 4 ovog zakona propisan niži raspon pragova potrošnje organskih rastvarača, kao i druge aktivnosti propisane tim propisom ako je potrošnja organskih rastvarača manja od 10 tona godišnje;
- 10 % za sva druga postrojenja.

Ako se na postojećem postrojenju vrši značajna promjena ili ako postojeće postrojenje usljed značajne promjene prvi put postane postrojenje na koje se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuju emisije isparljivih organskih jedinjenja, dio postrojenja na kojem se vrši značajna promjena smatra se novim postrojenjem.

U slučaju značajne promjene, nadležni organ provjerava usklađenost postrojenja sa zahtjevima propisanim ovim zakonom.

U slučaju značajne promjene, organ uprave izdaje dozvolu u skladu sa čl. 8 do 16 ovog zakona.

VI. TITANIJUM DIOKSID

Postrojenja koja proizvode titanijum dioksid

Član 66

Operater je dužan da obezbijedi monitoring emisija u vodu i vazduh iz postrojenja koja proizvode titanijum dioksid.

Monitoring emisija u vodu iz stava 1 ovog člana vrši se radi provjere usklađenosti sa uslovima utvrđenim dozvolom i graničnim vrijednostima emisija propisanim propisom iz stava 6 ovog člana.

Monitoring iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa CEN standardima, a ako CEN standardi nijesu dostupni, u skladu sa ISO, nacionalnim ili drugim međunarodnim standardima kojima se obezbjeđuju podaci ekvivalentnog naučnog kvaliteta.

Sistem obezbjeđenja kvaliteta laboratorije koja vrši monitoring iz stava 1 ovog člana mora biti usklađen sa standardima iz stava 3 ovog člana.

Iz postrojenja koja proizvode titanijum dioksid zabranjuje se odlaganje u vodu ili more, sljedećeg otpada:

1. čvrsti otpad;
2. matične tečnosti nastale filtracijom nakon hidrolize rastvora titanil sulfata iz postrojenja koje primjenjuje sulfatni postupak; uključujući kiseli otpad povezan sa tečnostima koji sadrži ukupno više od 0,5 % slobodne sumporne kiseline i različitih teških metala i uključujući matične tečnosti koje su razrjeđivane da bi sadržale 0,5 % ili manje slobodne sumporne kiseline;
3. otpad iz postrojenja koja primjenjuju postupak dobijanja hlorida koji sadrži više od 0,5 % slobodne hlorovodonične kiseline i različitih teških metala, uključujući i takav otpad koji je razrjeđivan da bi sadržao 0,5 % ili manje slobodne hlorovodonične kiseline;
4. filtracione soli, muljevi i tečni otpad nastali obradom (koncentracijom ili neutralizacijom) otpada iz tač. 2 i 3 ovog stava i koji sadrže različite teške metale, ali ne uključujući neutralizovani i filtrirani ili procijeđeni otpad koji sadrži samo tragove teških metala i koji, prije bilo kakvog razrjeđivanja, ima pH vrijednost iznad 5,5.

Način vršenja monitoringa iz stava 1 ovog člana, metode monitoringa i zahtjeve za obezbjeđivanje kvaliteta monitoringa, granične vrijednosti emisija u vodu i vazduh iz postrojenja koja proizvode titanijum dioksid i način procjene usklađenosti emisija sa graničnim vrijednostima propisuje Ministarstvo.

VII. ŽIVA, ŽIVINA JEDINJENJA I SMJEŠE ŽIVE U POSTROJENJIMA

Živa, živina jedinjenja i smješe

Član 67

Zabranjena je upotreba žive i živinih jedinjenja i smješa žive u postrojenjima odnosno, odgovarajućim proizvodnim procesima.

Izuzetno od stava 1 ovog člana upotreba žive i živinih jedinjenja i smješa žive u proizvodnim procesima dozvoljena je u proizvodnji:

- natrijumovih, ili
- kalijumovih metilata i etilata.

Uslove upotrebe i ispuštanja žive i živinih jedinjenja iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Živa u proizvodnim procesima i novim proizvodima

Član 68

Zabranjena je primjena proizvodnih procesa u kojima se koriste živa ili živina jedinjenja, ako se ti procesi nijesu primjenjivali prije 1. januara 2018. godine, kao i proizvodnja i stavljanje na tržište novih proizvoda koji sadrže živu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana proizvodnja i stavljanje na tržište novih proizvoda koji sadrže živu i primjena proizvodnih procesa u kojima se koriste živa ili živina jedinjenja dozvoljena je za:

- opremu koja je potrebna za zaštitu nacionalne bezbjednosti, uključujući oružje, municiju i vojni materijal predviđen za vojne namjene;
- opremu dizajniranu za slanje u svemir;
- tehnička poboljšanja ili redizajn proizvoda kojima je dodata živa i koji su proizvedeni prije 1. januara 2018. godine pod uslovom da je rezultat tehničkih poboljšanja ili redizajna manja količina žive upotrijebljena u tim proizvodima;
- proizvode čija je proizvodnja i stavljanje na tržište dozvoljena posebnim propisom o ograničenju upotrebe određenih opasnih materija u električnoj i elektronskoj opremi.

Zabrana tradicionalnog rudarstva i obrada zlata

Član 69

Zabranjuje se tradicionalno rudarstvo i obrada zlata i rudarstvo i obrada zlata u malom opsegu gdje se amalgam žive upotrebljava za izdvajanje zlata iz rude.

VIII. IZVJEŠTAVANJE

Izrada godišnjeg inventara i izvještavanje

Član 70

Organ uprave izrađuje godišnji inventar sumpor-dioksida, azotnih oksida, emisija suspendovanih čestica i utroška energenata za svako postrojenje za sagorijevanje pojedinačno, koji sadrži:

1. ukupnu ulaznu toplotnu snagu postrojenja za sagorijevanje;
2. vrstu postrojenja za sagorijevanje;
3. datum početka rada postrojenja za sagorijevanje;
4. ukupne godišnje emisije u tonama sumpor-dioksida, azotnih oksida i suspendovanih čestica;
5. broj radnih sati postrojenja za sagorijevanje;
6. ukupni godišnji utrošak energenata sa podacima o neto kaloričnoj vrijednosti u teradžulima, raščlanjen na sljedeće kategorije goriva: ugalj, lignit, biomasa, treset, druga čvrsta goriva, tečna goriva, prirodni gas ili drugi gasovi.

Na zahtjev Evropske komisije organ uprave dostavlja podatke iz stava 1 ovog člana.

Rezime inventara dostavlja se Evropskoj komisiji svake treće godine u roku od godinu dana od isteka trogodišnjeg perioda za koji je izvještaj sačinjen, prikazujući posebno podatke o postrojenjima za sagorijevanje u rafinerijama.

Organ uprave jednom godišnje Evropskoj komisiji dostavlja izvještaj koji sadrži podatke o:

- postrojenjima za sagorijevanje koja primjenjuju tehnike odsumporavanja, sadržaju sumpora u korišćenom domaćem čvrstom gorivu i prosječnoj mjesečnoj stopi odsumporavanja;

- godišnjem broju radnih sati postrojenja za sagorijevanje koja nijesu radila prosječno više od 1.500 radnih sati godišnje u posljednjih pet godina;
- radu i monitoringu emisija iz postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada nominalnog kapaciteta dvije tone na sat ili više, uključujući podatke o odvijanju procesa spaljivanja ili suspaljivanja i nivou emisija u vazduh i vode u poređenju sa graničnim vrijednostima emisija.
- napretku u postizanju ekvivalentnog smanjenja emisija isparljivih organskih jedinjenja primjenom plana smanjenja emisija iz člana 63 ovog zakona.

Prvi izvještaj o postrojenjima iz stava 4 ovog člana sadrži i podatke o tehničkoj opravdanosti primjene tehnika odsumporavanja.

Organ uprave obavještava Evropsku komisiju o izuzećima koja su odobrena na osnovu člana 37 st. 1 i 2 ovog zakona.

IX. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 71

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Član 72

Zajednički inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše ekološka inspekcija i druge inspekcije nadležne u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuje nadzor pojedinih segmenata životne sredine.

Zajednički inspekcijski nadzor, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, vrši se nad svim aktivnostima postrojenja koje utiču na životnu sredinu, uključujući posjete postrojenju, nadzor nad praćenjem emisija, provjeru internih izvještaja i prateće dokumentacije, provjeru rezultata monitoringa koji vrši operater, provjeru tehnika koje se koriste i nadzor nad upravljanjem postrojenjem i lokacijom na kojoj se ono nalazi.

Planiranje inspekcijskog nadzora

Član 73

Inspektori sprovode nadzor u skladu s godišnjim planom rada i programom rada ekološke inspekcije, koji se usklađuju s godišnjim planovima i programima rada drugih inspekcija radi sprovođenja zajedničkog inspekcijskog nadzora.

Plan rada ekološke inspekcije uključuje:

- 1) opštu procjenu značajnih relevantnih pitanja životne sredine;
- 2) geografsko područje obuhvaćeno planom inspekcijske kontrole;
- 3) registar postrojenja obuhvaćenih planom;
- 4) postupke za izradu programa rutinske ekološke inspekcijske kontrole;
- 5) postupke za ekološke inspekcijske kontrole koje se ne vrše rutinski;
- 6) gdje je potrebno, plan saradnje između različitih inspekcijskih službi.

Planom rada ekološke inspekcije utvrđuje se učestalost nadzora nad različitim postrojenjima i lokacijama na kojima se nalaze, na osnovu procjene negativnog uticaja postrojenja na životnu sredinu.

Nadzor nad postrojenjima ili lokacijama na kojima se postrojenja nalaze koja predstavljaju najveći rizik za zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu planira se jednom godišnje, a nadzor postrojenja ili područja postrojenja koja predstavljaju najmanji rizik za zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu planira se jednom u tri godine.

Ministarstvo će u saradnji s organima državne uprave nadležnim za poslove mora, poljoprivrede, stočarstva, veterinarstva, šumarstva, upravljanja vodama, rudarstva, zaštite od požara, zaštite na radu, zdravstva, uređenja prostora, izgradnje, termoenergetike, elektroenergetske opreme i civilne zaštite odrediti sadržaj i način saradnje u sprovođenju zajedničkih inspekcijskih nadzora u okviru nadležnosti inspekcijskih službi koje se odnose na područje zaštite životne sredine.

Vanredni inspekcijski nadzori, vrše se u slučajevima ozbiljnog rizika od štete ili štete u životnoj sredini, prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti emisija, prije izdavanja, revizije ili izmjena i dopuna dozvole, i slično.

Procjena rizika iz stava 4 ovog člana, vrši se na osnovu:

- potencijalnih i stvarnih efekata koje postrojenje ima na zdravlje ljudi i i životnu sredinu,
- evidencije o ispunjenosti uslova iz dozvole,
- učešća operatera u sistemu upravljanja životnom sredinom i nezavisnog ocjenjivanja (EMAS).

Predmet inspekcijskog nadzora

Član 74

U vršenju inspekcijskog nadzora, ekološki inspektor kontroliše naročito:

- 1) da li je novo postrojenje pribavilo dozvolu;
- 2) da li postojeće postrojenje ispunjava uslove utvrđene dozvolom;
- 3) sprovođenje propisanih mjera i uslova zaštite životne sredine;
- 4) svaku promjenu u radu postrojenja;
- 5) vršenje monitoringa emisija, rezultate monitoringa, kao i njihovo dostavljanje;
- 6) godišnje izvještaje o vršenju aktivnosti za koje je dozvola izdata;
- 7) dokumentaciju operatera u vezi sa izdavanjem, produžavanjem, izmjenom ili prestankom važenja dozvole.

O obavljenom zajedničkom inspekcijskom nadzoru nadležni inspektor sastavlja izvještaj.

Izvještaj o obavljenom zajedničkom inspekcijskom nadzoru dostavlja se operateru u roku od dva mjeseca od obavljenog nadzora, a sadrži podatke o utvrđenom činjeničnom stanju i preduzetim mjerama.

Rezime izvještaja o obavljenom zajedničkom inspekcijskom nadzoru objavljuje se na internet stranici nadležnog inspekcijskog organa u roku od četiri mjeseca od obavljenog nadzora.

Inspekcijske mjere

Član 75

Ako inspektor u sprovođenju inspekcijskog nadzora utvrdi kršenje propisanih odredbi, pokreće postupak po službenoj dužnosti i operateru nalaže mjere u cilju usklađivanja s propisanim odredbama sa odgovarajućim rokom izvršenja.

Operater je dužan da, u roku koji odredi inspektor, izvrši sve naložene mjere radi usklađivanja sa ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog zakona i uslovima utvrđenim dozvolom.

Ako se tokom inspekcijskog nadzora postrojenja utvrdi neispunjenost uslova utvrđenih dozvolom, ekološka inspekcija i druge nadležne inspekcije preduzimaju propisane mjere i u roku do šest mjeseci od dana utvrđivanja neispunjenosti uslova utvrđenih dozvolom sprovedu ponovni inspekcijski nadzor tog postrojenja.

Zabrana rada postrojenja

Član 76

Inspektor operateru rješenjem nalaže zabranu rada postrojenja ili njegovog dijela u određenom roku ako utvrdi da operater:

- obavlja djelatnost bez dobijene dozvole, a bio je dužan da je pribavi;
- obavlja djelatnost iako je za obavljanje te djelatnosti istekao rok važenja dozvole;
- nije pribavio revidovanu odnosno novu dozvolu, iako je izvršio značajnu promjenu, postrojenja za koju je trebalo pribaviti revidovanu dozvolu;
- rad postrojenja ne ispunjava propisane standarde kvaliteta životne sredine ili tehničke standarde zaštite životne sredine.

Operater može ponovo otpočeti sa radom postrojenja odnosno obavljati djelatnost nakon što otkloni razloge zbog kojih mu je zabranjen rad postrojenja odnosno obavljanja djelatnosti.

O ponovnom početku rada operater je dužan da obavijesti inspektora.

Informisanje javnosti o obavljenom inspekcijskom nadzoru

Član 77

Ekološka inspekcija obavještava javnost na internet stranici o:

- inspekcijskom nadzoru izvršenom u skladu sa godišnjim izvještajem o radu;
- zajedničkom nadzoru sprovedenom u okviru međusobne saradnje ekološke inspekcije i drugih inspekcija u području zaštite životne sredine.

Informacija o sprovedenom inspekcijskom nadzoru iz stava 1 ovoga člana sadrži:

- naziv nadziranog subjekta i lokaciju;
- datum sprovedenog nadzora;
- podatak o inspekcijskim organima koji su učestvovali u zajedničkom nadzoru;
- utvrđeno stanje;
- preduzete inspekcijske mjere; i
- stanje izvršenja naređenih mjera.

X. KAZNE NE ODREDBE

Prekršajne odredbe

Član 78

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) otpočne obavljanje aktivnosti u postrojenju bez dozvole (član 6 stav 1);
- 2) ne vrši monitoring koncentracije predmetnih zagađujućih materija u životnoj sredini na koju emisije utiču i rezultate monitoringa ne dostavi organu uprave (član 18 stav 4);
- 3) rezultate mjerenja ne dostavi organu uprave jednom godišnje, radi provjere nivoa zagađenja u životnoj sredini (član 19 stav 2);
- 4) ne uspostavi ili ne primjenjuje sistem upravljanja životnom sredinom u skladu sa relevantnim zaključcima o najboljim dostupnim tehnikama (član 23 stav 1);
- 5) relevantne informacije iz sistema upravljanja životnom sredinom ne učini dostupnim javnosti na internetu, bez naknade i bez obaveze registracije korisnika (član 23 stav 5);
- 6) ne obezbijedi provjeru sistema upravljanja životnom sredinom najmanje jednom u tri godine od strane akreditovanog tijela za ocjenjivanje usaglašenosti ili akreditovanog ili licenciranog verifikatora zaštite životne sredine (član 23 stav 7);
- 7) organu uprave ne dostavlja podatke o rezultatima monitoringa emisija u zemljište, vazduh, vode, more i ostale segmente životne sredine u skladu sa dozvolom (član 24 stav 1 alineja 1);
- 8) ne omogući uzimanje uzoraka i uvid u svu dokumentaciju potrebnu za vršenje inspekcijskog nadzora (član 24 stav 1 alineja 2);
- 9) bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata, ne prijavi svaki nepredviđeni događaj u postrojenju koji bitno utiče na životnu sredinu ekološkoj inspekciji i inspekciji nadležnoj u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuje nadzor pojedinih segmenata životne sredine (član 24 stav 1 alineja 3);
- 10) organu uprave podatke iz člana 23 stav 1 alineja 1 ovog zakona ne dostavi najkasnije do 1. marta tekuće za prethodnu godinu (član 24 stav 2);
- 11) ne obavijesti pisanim putem organ uprave o planiranoj promjeni u radu postrojenja koja može imati posljedice po životnu sredinu ili ne dostavi detaljan opis planirane promjene najkasnije 15 dana prije njenog sprovođenja (član 24 stav 3);
- 12) onemogući ili ometa vršenje inspekcijskog nadzora (član 24 stav 5);
- 13) ako postupi suprotno članu 25 ovog zakona;
- 14) ako postupi suprotno članu 26 ovog zakona;
- 15) ne podnese zahtjev za produženje važenja dozvole četiri mjeseca prije isteka roka važenja iste (član 28 stav 1);
- 16) nakon prestanka rada postrojenja, odnosno obavljanja aktivnosti, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana prestanka rada postrojenja odnosno obavljanja aktivnosti ne izvrši procjenu stanja zagađenja zemljišta i podzemnih voda opasnim supstancama koje je postrojenje koristilo, proizvelo ili ispustilo (član 30 stav 1);
- 17) u slučaju da je postrojenje prouzrokovalo značajno zagađenje zemljišta ili podzemnih voda opasnim supstancama u odnosu na stanje koje je utvrđeno u izvještaju o postojećem stanju, odmah ne preduzme potrebne mjere za uklanjanje posljedica zagađenja kako bi se lokacija vratila u prvobitno stanje, vodeći računa o tehničkoj izvodljivosti takvih mjera (član 30 stav 2);
- 18) ne preduzme potrebne mjere za uklanjanje, kontrolu, zadržavanje ili smanjenje relevantnih opasnih supstanci nakon konačnog prestanka rada postrojenja, odnosno obavljanja aktivnosti (član 30 stav 3);

- 19) ne dostavi organu uprave u roku od 15 dana od dana preduzimanja mjera relevantne podatke o mjerama koje je preduzeo nakon konačnog prestanka rada postrojenja, odnosno obavljanja aktivnosti, a koje organ uprave objavljuje na svojoj internet stranici (član 30 stav 4);
- 20) zagađujuće materije iz velikog postrojenja za sagorijevanje ne ispušta putem dimnjaka koji sadrži jednu ili više cijevi čija je visina izračunata tako da se zaštite zdravlje ljudi i životna sredina (član 35 stav 1);
- 21) ne obezbijedi da emisije iz postrojenja za sagorijevanje ne prelaze propisane granične vrijednosti emisija (član 35 stav 3);
- 22) u slučaju nestašice goriva sa niskim sadržajem sumpora prekorači propisane granične vrijednosti emisija sumpor-dioksida u trajanju dužem od šest mjeseci, a bez odobrenja organa uprave (član 37 stav 1);
- 23) u slučaju nestašice gasa koji se koristi kao gorivo, zbog čega mora preći na upotrebu drugih goriva, prekorači propisane granične vrijednosti emisija duže od deset dana, a bez odobrenja organa uprave (član 37 stav 2);
- 24) odmah ne obavijesti organ uprave o prekoračenju graničnih vrijednosti emisija iz člana 37 st. 1 i 2 ovog zakona (član 37 stav 5);
- 25) u slučaju primjene minimalne stope odsumporavanja ne obezbijedi redovnu kontrolu sadržaja sumpora u gorivu koje se koristi u postrojenju za sagorijevanje (član 38 stav 3);
- 26) u slučaju kvara uređaja za smanjivanje emisija iz velikog postrojenja za sagorijevanje koji nije otklonjen u roku od 24 sata, ne smanji obim rada ili ne prekine rad postrojenja za sagorijevanje ili ne pređe na korišćenje goriva sa niskim emisijama koje uzrokuje manje zagađenje vazduha (član 39 stav 1);
- 27) u roku od 48 časova ne obavijesti organ uprave o kvaru ili prekidu rada uređaja za smanjivanje emisija zagađujućih materija, kao i o prekidu isporuke nisko-sumpornog goriva ili gasa (član 39 stav 2);
- 28) bez odobrenog produženja vremenskog ograničenja koristi postrojenje bez uređaja za smanjivanje emisija duže od 120 časova u 12-mjesečnom periodu (član 39 stav 3);
- 29) u velikom postrojenju za sagorijevanje ukupne nominalne ulazne toplotne snage od 100 MW ili više ne obezbijedi kontinuirani monitoring emisija sumpor-dioksida, oksida azota i suspendovanih čestica u otpadnim gasovima (član 40 stav 1);
- 30) u velikom postrojenju za sagorijevanje iz člana 40 stav 1 ovog zakona koje koristi gasovita goriva ne obezbijedi kontinuirani monitoring emisija ugljen-monoksida u otpadnim gasovima (član 40 stav 2);
- 31) u slučaju kada je dozvolom isključena potreba kontinuiranog mjerenja, ne obezbijedi mjerenje sumpor-dioksida, oksida azota, suspendovanih čestica, odnosno ugljen-monoksida kod gasnih turbina, svakih šest mjeseci (član 40 stav 4);
- 32) u velikom postrojenju za sagorijevanje koje koristi ugalj ili lignit ne obezbijedi mjerenje emisija ukupne žive najmanje jednom godišnje (član 40 stav 5);
- 33) automatizovani sistem za monitoring emisija ne kontroliše jednom godišnje paralelnim mjerenjem referentnim metodama od strane akreditovanog pravnog lica koje ima dozvolu za mjerenje emisija (član 41 stav 1);
- 34) o rezultatima provjere automatizovanog sistema za monitoring emisija ne obavijesti organ uprave u roku od 15 dana od dana dobijanja rezultata (član 41 stav 2);
- 35) ako je tokom jedne godine više od deset dana proglašeno nevažećim zbog neispravnog funkcionisanja ili održavanja automatizovanog mjernog sistema, bez odlaganja ne preduzme odgovarajuće mjere radi poboljšanja pouzdanosti automatizovanog mjernog sistema ili o preduzetim mjerama ne obavijesti organ uprave (član 41 stav 4);
- 36) ne vodi evidenciju svih rezultata monitoringa ili ih ne evidentira, obradi i prikaže na način koji omogućava organu uprave provjeru usklađenosti sa uslovima rada postrojenja i propisanim graničnim vrijednostima emisija utvrđenim dozvolom (član 42 stav 1);
- 37) podatke iz evidencije rezultata monitoringa ne dostavi organu uprave na njegov zahtjev (član 42 stav 2);
- 38) u slučaju neusklađenosti sa graničnim vrijednostima emisija odmah ne smanji obim rada ili potpuno ne obustavi rad postrojenja dok ne sprovede mjere kojima će rad postrojenja dovesti u normalne uslove rada bez prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti emisija (član 42 stav 3);
- 39) organu uprave ne prijavi prekid rada postrojenja za sagorijevanje u roku od 48 sati od prekida rada postrojenja (član 42 stav 4);
- 40) nakon ponovnog uspostavljanja normalnog rada postrojenja odmah ne obezbijedi mjerenje emisija (član 42 stav 5);

- 41) odmah ne obavijesti organ uprave o svim planiranim promjenama na velikom postrojenju za sagorijevanje (član 43 stav 3);
- 42) srednje postrojenje za sagorijevanje otpočne sa radom bez dozvole o dozvoljenim emisijama, odnosno integrisane dozvole kada je ona propisana (član 46 stav 1);
- 43) ne obezbijedi da emisije sumpor-dioksida, oksida azota i suspendovanih čestica iz srednjeg postrojenja za sagorijevanje ne prelaze granične vrijednosti emisija koje se na to postrojenje primjenjuju (član 47 st. 1 do 3);
- 44) koristi izuzeće odnosno odstupanje od primjene graničnih vrijednosti emisija iz člana 47 st. 4 do 10 ovog zakona, a ne ispunjava uslove propisane za korišćenje tog izuzeća odnosno odstupanja (član 47 st. 4 do 10);
- 45) ne obezbijedi monitoring emisija iz srednjeg postrojenja za sagorijevanje u skladu sa propisom iz člana 47 ovog zakona (član 49 stav 1);
- 46) monitoring emisija iz srednjeg postrojenja koje koristi više vrsta goriva ne sprovodi pri sagorijevanju goriva ili mješavine goriva za koje je vjerovatno da će prouzrokovati najviše nivoe emisija ili tokom perioda koji predstavlja normalne uslove rada (član 49 stav 2);
- 47) periodična mjerenja ne vrši najmanje jednom u tri godine za srednja postrojenja nominalne ulazne toplotne snage od 1 MW do 20 MW, odnosno najmanje jednom godišnje za srednja postrojenja nominalne ulazne toplotne snage veće od 20 MW (član 49 stav 3);
- 48) prva mjerenja ne izvrši u roku od četiri mjeseca od izdavanja dozvole ili početka rada postrojenja, zavisno od toga koji datum je kasniji (član 49 stav 4);
- 49) ne vrši mjerenja zagađujućih materija za koje je propisana granična vrijednost emisije ili ugljen-monoksida za srednje postrojenje za sagorijevanje (član 49 stav 5);
- 50) ne vodi evidenciju svih rezultata monitoringa ili ih ne obrađuje na način koji omogućava provjeru usklađenosti sa graničnim vrijednostima emisija (član 49 stav 6);
- 51) ako koristi sekundarnu opremu za smanjivanje emisija, ne vodi evidenciju ili ne čuva informacije kojima se dokazuje njen trajan i efikasan rad (član 49 stav 7);
- 52) ne čuva dozvolu i njene izmjene, rezultate monitoringa, evidenciju radnih sati kada je primjenljivo, podatke o vrsti i količini goriva, podatke o kvarovima opreme za smanjivanje emisija i evidenciju o neusklađenostima i preduzetim mjerama, odnosno podatke za koje je propisan rok čuvanja ne čuva najmanje šest godina (član 49 stav 8);
- 53) podatke iz člana 49 stav 8 ovog zakona, bez odlaganja, ne dostavi organu uprave na njegov zahtjev ili ne omogućiti inspekcijski nadzor, obilazak lokacije, uzimanje uzoraka ili prikupljanje podataka potrebnih za provjeru usklađenosti (član 49 stav 9);
- 54) ne obezbijedi da periodi uključivanja i isključivanja srednjeg postrojenja za sagorijevanje traju što je moguće kraće (član 49 stav 10);
- 55) u slučaju neusklađenosti bez odlaganja ne preduzme mjere potrebne za ponovno uspostavljanje usklađenosti u najkraćem mogućem roku ili o neusklađenosti i preduzetim mjerama ne obavijesti organ uprave (član 50 stav 3);
- 56) bez odlaganja ne obavijesti organ uprave o svakoj planiranoj promjeni srednjeg postrojenja za sagorijevanje koja bi mogla uticati na primjenljive granične vrijednosti emisija (član 51 stav 1);
- 57) ne obezbijedi monitoring emisija iz postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada u skladu sa članom 46 ovog zakona (član 56 stav 1);
- 58) ne vodi evidenciju emisija utvrđenih monitoringom radi procjene usklađenosti emisija sa graničnim vrijednostima (član 56 stav 2);
- 59) automatizovane sisteme za monitoring emisija ne kontroliše jednom godišnje paralelnim mjerenjem referentnim metodama od strane akreditovnog pravnog lica koje ima dozvolu za mjerenje emisija (član 56 stav 3);
- 60) o rezultatima provjere automatizovanih sistema za monitoring emisija u roku od 15 dana od dana dobijanja rezultata ne obavijesti organ uprave (član 56 stav 4);
- 61) ne obezbijedi, kada je to potrebno radi ispunjavanja uslova za spaljivanje ili suspaljivanje otpada, prethodnu obradu otpada (član 57 stav 3);
- 62) ne obezbijedi da postrojenjem za spaljivanje ili suspaljivanje otpada upravlja fizičko lice stručno osposobljeno za upravljanje tim postrojenjem (član 57 stav 5);
- 63) upravlja radom postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje otpada, a ne preduzme sve potrebne mjere predostrožnosti prilikom dopremanja i prihvata otpada, radi sprečavanja ili svođenja na najmanju moguću

mjeru zagađenja vazduha, zemljišta, površinskih i podzemnih voda, kao i drugih negativnih uticaja na životnu sredinu, naročito neprijatnih mirisa, buke i neposrednih rizika po zdravlje ljudi (član 58 stav 1);

64) prije prihvata otpada u postrojenju za spaljivanje ili suspaljivanje otpada ne utvrdi količinu otpada prema vrstama u skladu sa katalogom otpada (član 58 stav 2);

65) prije prihvata opasnog otpada u postrojenju za spaljivanje ili suspaljivanje otpada ne prikupi dostupne podatke iz člana 58 stav 3 ovog zakona;

66) prije prihvata opasnog otpada u postrojenju za spaljivanje ili suspaljivanje otpada ne izvrši provjeru dokumentacije koja prati otpad u skladu sa zakonom i ne uzime reprezentativne uzorke prije istovara otpada i ne čuva ih najmanje mjesec dana nakon spaljivanja ili suspaljivanja tog otpada (član 58 stav 4);

67) ne zamijeni, u najvećoj mogućoj mjeri i u najkraćem mogućem roku, manje štetnim supstancama ili smješama, supstance ili smješe koje su zbog sadržaja isparljivih organskih jedinjenja klasifikovane kao kancerogene, mutagene ili toksične za reprodukciju i kojima su dodijeljene ili moraju biti označene oznakama upozorenja H340, H350, H350i, H360D ili H360F (član 62 stav 1);

68) ne obezbijedi da emisije isparljivih organskih jedinjenja ne prelaze propisane granične vrijednosti emisija u otpadnim gasovima i granične vrijednosti fugitivnih emisija, odnosno granične vrijednosti ukupnih emisija, i ne ispunjava druge propisane zahtjeve, ili ne primjenjuje plan smanjenja emisija kojim se postiže najmanje jednako smanjenje emisija (član 63 stav 1);

69) u postrojenju u kojem se sprovode dvije ili više aktivnosti od kojih svaka prelazi prag potrošnje rastvarača, ne postigne propisane granične vrijednosti emisija za supstance ili smješe označene oznakama upozorenja za svaku pojedinačnu aktivnost, odnosno za ostale supstance ne ispunji propisane zahtjeve za svaku aktivnost pojedinačno ili ne obezbijedi da ukupne emisije isparljivih organskih jedinjenja ne prelaze emisije koje bi nastale kada bi ti zahtjevi bili ispunjeni za svaku aktivnost pojedinačno (član 63 stav 3);

70) ne preduzme sve odgovarajuće mjere radi svođenja emisija isparljivih organskih jedinjenja na najmanju moguću mjeru tokom uključivanja i isključivanja (član 63 stav 4);

71) ne obezbijedi monitoring emisija iz postrojenja koja koriste organske rastvarače (član 64 stav 1);

72) ne sačini i organu uprave ne dostavi izvještaj o godišnjoj potrošnji organskih rastvarača do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 64 stav 2);

73) na zahtjev organa uprave ne dostavi podatke potrebne za provjeru usklađenosti sa graničnim vrijednostima emisija, zahtjevima plana smanjenja emisija ili uslovima za izuzeća odobrena u skladu sa članom 63 st. 5 i 6 ovog zakona (član 64 stav 3);

74) ne obezbijedi monitoring emisija iz postrojenja koja proizvode titanijum dioksid u vodu i vazduh (član 66 stav 1);

75) upotrebljava živu i živina jedinjenja i smješe žive u postrojenjima odnosno, odgovarajućim proizvodnim procesima (član 67 stav 1);

76) primjenjuje proizvodne procese u kojima se koriste živa ili živina jedinjenja, a ti se procesi nisu primjenjivali prije 1. januara 2018. godine, i proizvodi i stavlja na tržište nove proizvode koji sadrže živu (član 68 stav 1);

77) tradicionalno vadi i obrađuje zlato ili vadi i obrađuje zlato u malom opsegu, a amalgam žive se upotrebljava za izdvajanje zlata iz rude (član 69);

78) ne izvrši u roku koji odredi inspektor sve naložene mjere radi usklađivanja sa ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog zakona i uslovima utvrđenim dozvolom (član 75 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se učinocu prekršaja izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju od jednog mjeseca do jedne godine.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 do 3.000 eura.

Član 79

Novčanom kaznom od 250 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave, ako:

- 1) organ uprave ne objavi na internet stranici i ne obavijesti zainteresovane organe i organizacije i javnost o prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole u roku od pet dana od dana prijema istog (član 12 stav 1);
- 2) organ uprave izda dozvolu suprotno uslovima propisanim ovim zakonom (član 16 stav 1);
- 3) organ uprave ne dozvoli uvid u registar izdatih dozvola (član 31 stav 2);
- 4) organ uprave ne vodi registar izdatih dozvola na propisani način (član 31 stav 3).

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Član 80

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine ("Službeni list RČG", broj 80/05 i "Službeni list CG", br. 54/09, 42/15, 54/16 i 55/18) i Zakona o zaštiti vazduha ("Službeni list ČG", br. 25/10 i 43/15).

Usklađivanje poslovanja

Član 81

Postrojenja, kojima je do stupanja na snagu ovog zakona izdata integrisana dozvola, dužna su da usklade poslovanje u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim postrojenja na koja se primjenjuju propisi o zaštiti vazduha.

Obaveze operatera i primjena graničnih vrijednosti

Član 82

Operater postojećeg velikog postrojenja za sagorijevanje koje je izuzeto od primjene graničnih vrijednosti emisija Odlukom savjeta Energetske zajednice do 31. decembra 2023. godine, dužan je da:

- 1) organu državne uprave nadležnom za energetiku dostavlja evidenciju o broju radnih sati do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, za period na koji se izuzeće odnosi;
- 2) obustavi rad postrojenja nakon utrošenih 20.000 radnih sati, koje može iskoristiti počev od 1. januara 2018. godine do najkasnije 31. decembra 2023. godine.

Postojeća srednja postrojenja za sagorijevanje sa ulaznom toplotnom snagom većom od 5 MW, mogu biti izuzeta od primjene graničnih vrijednosti emisija do 1. januara 2030. godine, pod uslovom da je najmanje 50% korisne toplote proizvedene u postrojenju, u posljednjih pet godina, isporučeno u obliku pare ili vruće vode javnoj mreži za isporuku toplotne energije i da emisije sumpor dioksida ne prelaze 1.100 mg/m³, a emisije suspendovanih čestica ne prelaze 150 mg/m³.

Postojeća srednja postrojenja za sagorijevanje sa ulaznom toplotnom snagom većom od 5 MW koja se koriste za pokretanje ćelija za komprimovanje gasa kojima se obezbjeđuje bezbjednost i zaštita sistema za transport gasa, mogu biti izuzeta od primjene graničnih vrijednosti emisija za okside azota do 1. januara 2030. godine.

Srednja postrojenja za sagorijevanje u kojima se kao glavno gorivo koristi biomasa, a koja su smještena u područjima gdje nijesu zabilježena prekoračenja standarda kvaliteta vazduha, mogu biti izuzeta od primjene graničnih vrijednosti emisije do 1. januara 2030. godine, pod uslovom da emisija suspendovanih čestica ne prelazi 150 mg/Nm³.

Operator postojećeg velikog postrojenja za sagorijevanje koje je izuzeto od primjene graničnih vrijednosti emisija Odlukom savjeta Energetske zajednice do 31. decembra 2023. godine izuzima se od primjene stava 1 tačka 2 ovog člana:

1. do okončanja započetih pregovora Ministarstva sa Energetskom zajednicom i Evropskom komisijom, i
2. do okončanja postupka pred Energetskom zajednicom broj ECS-15/21 pokrenutog Uvodnim pismom Sekretarijata Energetske zajednice.

Početak primjene

Član 83

Odredba člana 70 st. 2 do 6 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 84

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine ("Službeni list RČG", broj 80/05 i "Službeni list ČG", br. 54/09, 42/15, 54/16 i 55/18).

Stupanje na snagu

Član 85

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. oktobra 2024. godine.